

A FRANCZIA MINISZTERIUM UJ TAGJAI.

sokkal békélyesebbnek mutatta magát a radikálisokkal szemben, addig ezek vezére, Clemenceau, éppen az utolsó órában egy ép oly jellemző mint rövid proklamációt intézett pártja tagjaihoz, csak ennyit mondván: «Mikor arról van szó: köztársaság legyünk-e vagy monarchia? nem tudom, köztársasági ember mikép habozhatik!»

Az összehívásnak meglelt az eredménye: a pótválasztások helyreütköztek a csorbát, a köztársasági jelentékeny többséggel kerültek ki az urnából, mely többség kétségtelen megerősítést nyert abban a tényben, hogy Grévy, a köztársaság elnöke, kinek tisztje éppen most volt lejárván, újabb hét évre másodszor is a köztársaság elnökévé választották.

Az új alakulás azonban szükségessé tette, hogy az ország kormányzatába a jelentékenyen megszaporodott radikálisoknak is nyíljon befolyás, Brisson kormánya beadta lemondását s az új kabinet megalakítását, hosszas alkudozások után, Freycinet vállalta el.

Freycinet, a kormány elnöke, régi, kipróbált erő. Hosszabb ideig külügyminiszter volt, s már korábban miniszterelnök s megelőzőleg több tárca minisztere. Mint a francia köztársaság újabb történetében oly nevezetes szerepet játszó férfinak, lapunknak is volt ismertette élete pályája, miért is ez alkalommal kabinetjének csak új tagjaira szorítkozunk.

Az új miniszteriumban két tárcazt kaptak a radikálisok és pedig egyikül a fontos gyarmatügyit, éppen azt, melynek politikája az opportunista és radikálisok közti elhidegkedést eredményezte. A volt Brisson-kabinet öt tagja maradt meg az új kormány tagjának.

A tárcaák főlösztása következőkép történt.

Bélügyminiszter SARRIEN lett, a ki a megelőző kabinetben a postaügyi miniszterium tárcaját viselte. Kétségtelenül köztársasági érzelmű férfi, de hogy a köztársasági párt melyik árnalatához szít inkább, az már kevesebb kétségtelen. Határozottan egyikhez sem tartozik, de legtöbbször a radikálisokkal szavazott. Különböző rendkívüli munkaerőnek mondják, ki minden dolgot meggyőző s a költségvetési bizottságban minden kissé nehezebb földadatot az ő nyakába varrtak, s ő megadással fogadta és megcsinálta. A francia lapok nagyon tisztességes, becsületes és szeretetreméltó embernek jellemzik, kinek kinevezését minden francia meglepéssel fogadta s csak az a csodálatos, — írják, — hogy egy ily jó ember hogyan fogja magát beletálcálni egy olyan társaságba, melyben több a farkas, mint a bárány.

GOBLET a közoktatásügyi minisztere, s a Clemenceau pártjából jutott a kabinetbe. Kis, eleven emberke, a ki olyan gyorsan beszél, hogy kétségbe ejt minden stenographot. 28 sűrű sort mond el egy perc alatt és pedig nagyon szabatosan, sőt szépen mondja el, s nem csinál frázisokat. — Különböző ügyvéd s erős idegzetű, szivós ember, kit igen sokan szeretnek, de nem kevesebben gyűlölnék is. A jövő miniszterelnökének mondják. Hogy most a közoktatási tárca egy radikális érzelmű kezébe jutott, nem tartják veszedelmes dolognak, mivel a republikánusok két árnyalata között megegyezés történt, hogy a mely kérdésekre egyet nem értenek, azokat nem hozzák napirendre. Így tehát a radikálisok programjának egyik legfőbb pontjára, az államnak és egyháznak egymástól teljes különválasztására, nem egyhamar kerül a sor.

BOULANGER tábornok lett a hadügyminiszter. Egyike ama kevés főtiszteknek, kiknek köztársasági érzülete kétség alá nem esik. Hivataloskodás azzal az igérettel kezdte, hogy az óriási hadügyi költségvetésben jelentékeny megtakarításokat fog eszközölni. A tábornok még csak 42 éves s Bretagneban született. Csodálatosan gyors

emelkedését rendkívüli vitézségének köszönheti. Minden egyes fokozatnak, melyen fölfelé haladt, egy-egy seb felel meg. A francziáknak csaknem minden újabb hadjáratában részt vett s igen jól tudja, mire van szüksége úgy a hadseregnek, mint az egyes katonának. De nem csak a csatatéren, hanem a hadügyi adminisztráció titkaiban is jártos. Végig szolgálta a katonai irodákat s két évig igazgatója volt a gyalogságnak a hadügyminiszteriumban. Valódi adminisztratív tehetség a szó legjobb értelmében. — Tuniszban három évig volt a megszálló sereg parancsnoka, hol Cambon residens-tábornokkal sokszor volt egyetlenkedésben. A hadügyminiszteri székbe, noha nem radikális, hanem inkább mérsékelt köztársasági, Clemenceau befolyása juttatta, ki sokat ad rá.

AUBE tengernagy a tengerészeti ügyek minisztere. Faidherbe tábornok unokaöccse, Toulonban 1826-ban született, ma tehát már 60 éves, de admirálisnak ennyi évvel is elég fiatal. Különböző erőtlen, edzett ember. A tengerészek tisztikarában valószínű ritkaság az által, hogy nyílt köztársasági és hogy merész újító. A francia legjelesebb tudományos és szakfolyóiratokban oly cikkeket közölt, melyeket az admirális körében forradalmiaknak bélyegeztek. Azt tartja, hogy nincs az a páncél, a melyet át ne járna a golyó s azért nagy ostobaságnak tartja tömörkedni milliókat költeni azoknak a lomhán úszó vasszörnyeteknek építésére, melyek éveket igényelnek, holott egy torpedó öt perc alatt levegőbe röpti. Aube két évig Martinique szigetének volt kormányzója.

LOCKROY a kereskedelmi és iparügyi tárca s ezzel együtt a gyarmatügyek minisztere. Most 46 éves. Kötő író s ritka szellemes ember. Mint tudjuk, Hugo Viktor elhalt fiának özvegyét vette nőül s így a költő-fejedelem családjának lett tagja, kinek háza az irodalom legkiválóbb férfiainak volt találkozó helye. A költő hátrahagyott iratait is ő rendezte sajtó alá. Egyike volt az «ezer hős»-nek, kikkel Garibaldi híres szicíliai expedícióját téve. Rikkannal beutazta Szíriát és a szent földet. A császárság alatt Rocheforttal s más radikálisokkal a híres «Rappel» lapot alapította. Páris ostroma alatt a fölkélek egyik zászlóaljának volt parancsnoka. Képviselő is volt, de 1871-ben beadta lemondását, miután a kommunardok azzal fenyegették, hogy föbe lövik. Maga is kommunard levén, Versaillesben fogásra vetették. Később a balközépnek volt tagja.

GRANET a posta- és távírdáügyi minisztere. Öreg tapasztalatu fiatal ember. Végig szolgálta az adminisztráció különböző fokozatait s ismeri minden csinált-bíját. Hivatali tanulmányait Constans, a volt belügyminiszter vezetés alatt fejezte be. Volt prefet, volt a belügyminiszteri kabinet iroda-főnöke, volt a személyi ügyek igazgatója, s még is több a jó barátja, mint az ellensége. Clemenceau barátságát is akkor nyerte meg, mikor vele szemben mint képviselőjelölt megbukott. A tonkingi expedíciónak senki se volt oly heves kárhóztatója mint ő, s e miatt nem egy keserű percet szerzett Ferrynek.

SADI-CARNOT pénzügyminiszter, az előbbi kabinetben is az volt. A mérsékelt köztársasági párt tagja. DEMOLE szenátor, ki Brisson alatt a közmunkák minisztere volt, most az igazságügyi tárcazt vette át. DEVELLE, mérsékelt köztársasági, földmívelési, BAILLANT opportunista, volt helyettes államtitkár, közmunka-miniszter lett.

Az ekként alakult új kormány úgy Grévy nyilatkozta, mint Freycinet programja szerint a köztársasági elemek egyesítését tartja szem előtt s a köztársaság fönnállását törekszik biztosítani s így egységesen lép föl azok ellen, kik annak megbuktatására törek. Mindazok a kérdések

elmozdítottak, melyek a kabinet különböző árnyalatai között meghasonlásra szolgáltatathatnak okot. Ellenben újjaszervezik a közigazgatást, hogy annak minden tisztviselője tisztelettel viseltessék a republikánus kormányforma iránt. A sok vizályt okozott tonkingi és madagaszkari ügyek akkép rendezik, hogy a francia protektorátus, melytel teljesen fölhagyni még sem akarnak, minél kevesebb áldozatba kerüljön; azonfelül a közgazdasági, pénzügyi és munkáskérdésekben törekszenek javításokat tenni, még pedig adóemelés és kölcsönök nélkül. A külföldről behozott gabona és állatok vámjának emelését ellenzi a kormány, a mi pedig a külpolitikát illeti, melynek vezetését Freycinet magának tartotta fenn, az határozottan békés irányzatú.

A T. HÁZ.

Írta MIKSZÁTH KÁLMÁN.*

A színhely.

Az új tömő-téri góth-palota, melyről azt híresztelik azok, a kik megszavazták, hogy a legszebb épülete lesz a fővárosnak, csak tíz év múlva épül föl, haugyan közbe nem jönnek holmi bazilikai fátumok.

Egy évtized parlamenti története tehát még a Sándor-utcazi országházban játszódik le, melyhez két évtized emlékei tapadnak, s melyet már megszoktak a honatyák, kiknek nehéz érzés lesz onnan elhurcolkodni.

Mert a megszokás sehol sem olyan nagy úr, mint a mi keleti fajunknál. Ott van rá érdekes esetnek az Urbanovszkyé, a ki a fuzió alkalmával, mikor arról volt szó, hogy klub-helyiséget változtat a két fuzionáló párt s a régít esetleg egy harmadik párt bérli ki, nagy aggodalmakat állott ki, míg végre sok lelki tusa után abban állapodott meg:

— Én nem mozdulok egy tapodtat sem. Ahhoz a párthoz állok, a melyik ide jön.

Jellemző vonás nálunk e makacs ragaszkodás a régihez. (Ebből magyarázható meg, miért törik magukat még ebbe a régi háza az anyok, kiknek nem ártana bevárni az újat, míg fölépül.)

Nem esoda, hogy mindjárt ideiglenesnek szánták, mert bizony vékony dongájú épület, mely közönséges bérháznak néz ki kívülről. Ha nem volna ott a homlokzatán az országzím, senki sem gondolná, hogy itt lakik a legnagyobb úr, a nemzet.

Ámbár eleget hirdeti az országzím, medvébőrűes kapus is, a ki a bejáratnál ácsorog. Nehéz hivatal az övé. Ha a nagyságos urak már azért is panaszkodnak, mert ülnek a hazáért: mit szóljon ő, ki állva szolgálja az országot?

Pedig nem tartja magát kisebb perszonának nálunk, mert szó a mi szó, képviselő van vagy négyszáz, de portás csak egy van az országházban. Süvegét legfeljebb a nagy kapacitások előtt bilentli meg, mikor a lépcsőzetben jobbról-balról felsétálnak mellette, mint kópiba a gyülekező méhek. (Here a nagyobb részük.) Érkező kocsinak, mielőtt kinyitná, jól megnézi előbb az ajtaját:

* Mikszáth Kálmán új könyvéből, mely e hét folytán fog megjelenni a következők cím alatt: *Mikszáth Kálmán, «A t. ház»*. Jankó János rajzaival. Budapest, 1886. Singer és Wolfner kiadása.

A KÉPVISELŐHÁZ JOBBOLDALI FOLYOSÓJÁRÓL.

hozzá sem nyúl ha csupán *szőlőtöke** van rajta. — Kerülünk beljebb. A mi a belső berendezést illeti, az meglehető. Kicsiben megvan minden, a mi szükséges. Távirat, posta, buffet, elnöki, háznagyi és gyorsírói helyiségek — csak a könyvtár szorult ki árván szanaszt; nemesak a jobb- és keresztfolyosóra jutottak üveges-könyvszekrények, de a buffetbe is. Jó gondolat különben együvé tenni a könyveket a boros palackokkal. Így legalább sokat vannak együtt a képviselőkkel.

Azonkívül meglehető közömbös viszony van köztük. Sem a könyvek nem háborgatják a képviselőket, sem a képviselők a könyveket.

A könyvtárnak (kivált a néhai Bassó) sokszor csörgette a folyosókon ingerkedve a kulesokat, hogy olvasót fogjon — de sikertelenül. Nem akadt horogra más, csak Pulszky Ágost, Szilágyi Dezső, Berzevics Albert, Láng Lajos, Grünwald Béla és Lánzy Gyula. De ezek közül is az utóbbi abban a gyanúban állott, hogy csak azért vesz ki könyveket, hogy a könyvtárnoknak örömet okozzon, s tudományos voltát szemléltetve tegye: a hóna alatt hordja a folyosókon s aztán visszaadja érintetlenül.

Ha valamelyik sokáig nem jött új könyvekért, aggódni kezdett miattuk. «Talán betegek, talán valami rossz munkán utáltak meg az olvasást? Ej, ej, mi történt ezekkel?»

Annak is örülni tudott, ha valamelyik képviselő elhozta vagy hazaküldte a kölcsönvett könyveket. Olyan érzés volt az neki, mint a kinek a gyermekei térnek vissza a nevelőből; megsimogatta őket, leverte róluk a port, belejük kacsintott s csak aztán tette vissza gyöngéden a helyükre.

Szíve repesett örömeiben, ha néha Tisza Kálmánnak kellett valamely mű.

— Nagy dolog készülődik, — szolt hunyorgatva pajkosan, bizonyos titokzatossággal. — A «generális» az ágyút tömi... erősen tömi.

A legnagyobb dicséret az volt tőle, hogy valaki «olvasott ember». Bismarckra is csak annyit tudott mondani, ha róla beszélt.

De ne foglalkozunk az olvasottsággal, mert az itt nem numerál és nemhogy használja a közvélemény előtt az illetőknek, inkább árt. A praktikus politikusok, mint például Tisza Kálmán is, úgyis szólnak eltitkolva, vagy legalább óvatosan kerülnek az autorokban való jártasság látszatát. Tiszánál csak véleményének érettségéből érzik, hogy tanulmányuk kell lennie mögötte.

* A fiáker-nyelven: a pusztá monogram, s nem koronás címer.

Csapjuk be hát mi is a könyvtárajtót s nézzünk be a többi helyiségekbe. Még pedig kezdjük a tanácsstermen, melyet három hosszú, rovátkós ablak világít meg felülről. Puritán egyszerűségű, de annál több a cikornyja a beszédekben. Ha elmondjuk, hogy a képviselők tölgyfából faragott, zöld bőrrel bevont padokban ülnek a kör alakú teremben s ha hozzáteszszük, hogy az elnök zöld mennyezet alatt unatkozik, feje fölött a magyar címer és egy rossz karika-óra, mely mindig késik egy negyedórával, előtte a pulpison hatalmának jelvényei, a szerencsétlen csegettyű, továbbá egy láteső, a fellábon álló elnöki kalamás és egy fehér zsebkendő (az elnöki könyök letörésére), akkor éppen semmi sem lett elhallgatva.

De nem az elnöki szék a legirigyletebb, noha az van a legmagasabban; hanem lent a piros bársony karszékek szurkálják a magyar embert a legjobban. Ezek a czélpontok. Ezek felé mosolyognak jobbról, ezek felé fenyegetőznek balról s ezekre veti aranyozó sugarait a nap felülről.

Közepütt, a tisztáson, a gyorsírók rekesztéke mellett áll a sokat emlegetett «Ház asztala». Ezen fordul meg a legtöbb lim-lom az ország valamenyi asztalai közül. (Ebből még Hatvani professzor sem csapolhatna tiszta bort.)

A körben futó padoknak, melyek szekeziókra vannak felosztva, csupán egyetlen említésre méltó specialitásuk van, hogy a Deák Ferencz hajdani helye ki van vágva kegyeletből.

Noha a babona már nem járja, mégis feljegyezzük az Éber Nándor esetét, a ki 1883-ban szórakozottságból Deák helyére ereszkedett és abban a pillanatban a Ház nagy ijedelmé közt kétrét hajolva, lábait a magasha meresztve, bukott a földre. Mintha Deák Ferencz szelleme taszította volna le: «Eredj innen a helyemről.»

(Kár, hogy a miniszteri párnákban nincsenek olyan dzsinek, a kik eltasztanák a nem odaválokat.)

Mit szólják még a tisztelt színhelyről? Elmondjam-e, hogy esős időben néhol beszívárog a mennyei áldás. Szídjam az akusztikát? Hangot adjak a gyenge hangúak és a közsvényesek panaszaiknak. Hisz ezek mindenütt találunk kifogásolni valót! A kik a folyosón vannak, azon panaszkodnak, hogy fullasztó gőz gomolyog ki a teremből a folyosókra, a terembeliek pedig azon sopánkodnak, hogy türhettelessen szivarfüst szívároga be a folyosókról a terembe.

Elöl, a korridor baloldalán a ruhátár van, hová

háznagyi szabályrendelet szerint csak a képviselők akaszthatják felöltőiket és kalapjukat.

Azért mondható sikerültnek egy fiatal hírlapíró ötlete, midőn a miniszterelnök, bizonyos teljesített szolgálatok után, megkérdezte tőle, mit kíván a maga számára?

— Magamnak semmit, kegyelmes uram, hanem a kabátomnak kérek egy szeget a Házban.

Meg is lett a szeg (a mihez kabátból is nyilván a miniszterelnök gondoskodott).

Künn az épület előtt, ha ülés van, négy-öt fiáker áll. Csak a beavatottak tudják, hogy a lezerszámozott, lefegő fülekkel szundikáló gebék még a törvényhozási apparátushoz tartoznak.

Ezek szállítják a szavazás esetén a távollevőket. Az élelmes «hajásúrok» és fürgő galoppinok ismerik a barlangokat és búvhelyeket, hogy a nyáj egyes tagjait hol lehet a nap bármely órájában megtalálni.

Ha veszelty van odabent, a négy fiáker egy óra alatt beliférály voksokban a mi hiányzik — a többséghez.

A folyosó.

Víg élet volt itt valaha régen. Mikor még nem fáradtak bele az emberek annyira az alkotmányba, mikor egyformábbak is voltak: nem tartította annyi kapaszkodó és felkapaszkodott úr a csoportokat.

Kevesebb hiúság volt és több kedély. Derült világa a parlamentnek.

Mindenki azon törte magát, mikép lehetne kellemesebb a többinek; most azon igyekszik mindenki, hogyan előzhesse meg a többi.

Szontágh Pál, a ki már akkor köztisztviselőben állt, verseket faragott kulináris latinsággal az egyes szónokokra:

Si loquitur Babes, nihil inde solatii habes
Quae loquitur Borlea, mortificat te ea
Dum loquitur Hübi, praestat esse alibi.

(A versek elpusztultak; a Borleák, Hilbiek, bár más néven, megmaradtak.)

Unalmas szónoklatok alatt ott künn adomázott Deák Ferencz, ott bent pedig még maga Horváth Boldizsár is azzal mulatta magát, hogy komoly német költeményeket áttérvestült magyarra elmésen — de úgy, hogy a ki azokat valaha komolyan hallotta németül, fölkaczagott rajtok. Nevetségessé tette a német poézist. (Úgy ártott a németnek, a hogy lehetett.)

Ma már mind ennek semmi nyoma. Elsavanyodott areczsal járnak kelnek ott egymásra bámulva a követek. Bizonyos száraz, rideg hangulat ömlik el az egész képen. Valóságos téli tájak.

Ha valaki felnyitja a száját: az bizonyára a stenografusoknak szól.

A kinek valami ideája van, az azt kuporgatja, titkolja, nehogy más ember kitalálja és az csináljon vele furorát; a kinek pedig nincs ideája, az azt úgy el tudja palástolni, hogy egy egész életben találgatni kell, hogy ugyan miről gondolkodik?

Az emberek nem tudnak sem haragudni, sem örülni annyira, mint régen, sem nem melegek, sem nem hidegek, hanem, kivált a mamelukokon az látszik, mintha élni is azért élnének, mert Tiszának okoznak vele örömet.

(A habarékokkal még rosszabbul áll a dolog, mert azoknak még az a hitök sincs meg, hogy existálásukkal valakinek örömet okoznak.)

Hanem a napok mégis fogynak, mulnak s a törvényhozási gépezet forog rendesen, elkényszeredett unalmas zakatolással.

Mundus se expedit. A mikor a tanácssterem unalmas, akkor a folyosó bizonyosan mulatságos és viszont.

Ah jó folyosó! Még így kesernyén is te vagy a legesábitóbb, a legnagyobb vonzerő! Hány tarka jelenet képe toúl az emlékezet elé. Szóvaltások,

párbajkihívások, összeesküvések. (És a folyosó-forradalmak sokkal veszedelmesebbek a klubforradalmaknál.)

A tanácskozó terem csak a színpad — ott játszanak; hanem a folyosók a kulisszák, itt öltözködnek, itt festik ki magukat a szerepükhöz.

Valaha (mikor még csak «tekintetes urak» voltak a képviselők, a Szentiványi elnöksége idejében) nagy volt a különbség a bal és jobb folyosó-rész között. «Tigris» a világot sem ment volna át a tulsó oldali folyosóra, mert azt mindjárt gyanu alá vették, hogy dissidenskedik s a mameluk is nagy ritkán vetődék a baltájékra, csak ha kénytelen volt a «piros szoba» miatt.*

Ma e tekintetben sokkal szelidebbek az erkölcsök. A régi feszesség megszűnt. A közönség öregebb lett. Az egyik párt hozzátörődött apródonként.

órákig nem szólnak egymáshoz egy szót sem.

Némi életet ide csak Szontagh Pál önt, a ki maga mellé vévén «János fejedelmet»,*) itt tartja néha udvarát, s akkor folyik az adomázás, hogy hossza-vége nincsen. A képviselők mind ki-
esődülnek. Péchy Tamás aggódva nézi, hogy: «No most mindjárt nem lesz a ház határozatképes».

A tulsó folyosón sok csoport van. A középső ajtónál az antiszemita székelnék. Töbnyire Andreánszky Gábor viszi a szót, vagy Szalay Imre, a kinek a nadrágja rendesen tarka, de a kedve rózsaszínű. Egyik sem olyan rettenetes, mint a minőnek a Lipótvárosban képzelik.

Még a hatalmas Tisza is, ha valaha elkésértik, itt győgyül meg a folyosókon, a saját talaján, a saját levegőjétől, vizétől. Az ismerős zig-zugok, kedves fülkék hívólag integetnek feleje... a hi-

Kálmánnak a leginfámisabb szárazság idején is fel van gyűrve a nadrágja.

Tisza a mi híveket elveszt a tanácssteremben, visszaszerzi a folyosón, a hol ügyesen tud az emberekkel szinczerizálni. Hol az egyiket, hol a másikat szólítja meg s félreint valami fülkébe, beszélget velők, meglehet, hogy csak az időjárásról, de az azoknak mégis jól esik.

Különben nem való a folyosón komoly dolgokról beszélni. A napfény széles sávokban szűrődik be a nagy üveglemezeken át, kivált déltájban pajkosan tánczol a vastag szürke szőnyegen, egy-egy arany pántlikával keresztül szeli a magasan koválygó füstfelhőt is több helyen. Vidám kacaj esendül meg innen-onnan. Vihánczolás zaja hallatszik a buffetből. Az vagy Odessalchy Gyula lesz, vagy a jámbor Rónay János. Ni itt gurul Göndöcs apó is. Nosza meg kell a kezét

Főmeccet Putepor-Szikriben. (Kelet-India.) — Verescsagintól.

A folyosó halálmadarai meghallják, hogy hol mikor ürül kerület?

Ezalatt belülről az elnöki csöngettyű és a vilámlórt gyakran zizeg riadozik, sikongat, csak hogy a folyosót nem olyan könnyű már most becsalogatni, mióta megvan ott künn a beszéd mércze, mely új találmány megmutatja, ki beszél és ki fog ezután beszélni.

Az élénkebb érdeklődés a tárgytól és a szónoktól függ. Olyan tárgy nálunk, mely váratlan fordulatokat nem hozhat s melyet pártcélokra kihasználni nem lehet, senkit sem érdekel, s az olyan szónok, a ki nem személyeskedik (ha csak nem a nagy szónokokból valamelyik) hallgatókra nem számíthat.

Még a kiváló szónokok közt is nagyon szigorú az osztályzat.

Garasos cigarettát el lehet dobni Horánszky-

ért is, Istóczy megér egy kabanost, Grünwald egy kubát. Szilágyiért akárhányszor láttam félig szitt britannikákat eldobva, Apponyiért, Tiszáért, Jókaiért elhajítanak pompásan szelelő regálitásokat, de egy bock erejéig terjedő orátort nem szült a mostoha kor.

Hogy is ne! Rossz csere volna egy szónokért száz csevegőt hagyni itt! Ott bent a jó barátok is ellenségek, ha különböző pártok vannak, s közbeszólásokkal ingerlik egymást, künn az ellenségek is jó barátok; sőt itt, a barátságos füst-felhők között, a nyájas zsiromgásban még az újságírók is összebújnak meghitt bizalmas suttogásra.

Az elmésségek és ötletek mellett itt virágozik legjobban a pletyka is. Ez a piaza. A képviselők olyanok, mint a kulcsosomag: szépen össze-

esüngenek egy csónóban, de elválasztva mindenik más zárba tartozik. A társadalom sok osztálya van képviselve. Tehát sokat látnak, hallanak. S a mit látnak, hallanak saját körükben, azt mind ide hozzák a folyosóra.

A ki ide leül teljesen tájékozatlanul, egy óra múlvaau fajt lesz mindenben, ami a z nházakban, a bureauban, a klubokban, boudoirokban és a «Kék macskában» történt.

De a mellett a tanács terem működése is figyelemmel kísérhető, mert galoppinok és nyugtalan vérű képviselők folyton jönnek-men-

Jeruzsálemi zsidó rabbinus. — Verescsagintól.

HAJLÉKTALANOK MENHELYE BUDAPESTEN A ROTTENBILLER-UTOZÁBAN. — FÖLVÉTELRE VÁRÓK AZ ÉPÜLET ELŐTT.

A másik pártban pedig sokan vannak már, a kik vállalt vonnak: «Hiszen nem mi csináltuk!»

A balfolyosó elveszté vad jellegét. Szabadon járnak-kelnek a legkülönbözőbb természetek. Istóczy akárhányszor tér ki a pokróczon Wahrmannak. Az öreg Prileszky ellenzékiekkel karonfogva végzi rendes sétáit, miután otthon megitta a rendes marienbadi vizét. Helfy kezét fog a miniszterekkel s igen nyájasan mosolyognak egymásnak a szeme közé. Szalay Imre nem átal szoba állni Tisza Kálmánnal sem, ha úri kedve tartja.

A jobb folyosónak azóta vége van. Csak a podagris öreg urak ülnek ki oda andalogni s

* Mert a piros szoba, hová a miniszterek a cizillendeiket és felső öltönyeiket lerakják, hol hevenyészett audienziákat adnak és tanácskozásokat tartanak, a bal folyosón van.

vék és leghívebbek a mint ott jönnek-mennek nyugodtan, zavartanul; finom szatirikus mosolyával Csernátorny Lajos, a ki keveset beszél, de minden megjegyzése a «Rovás»-ba való; hatalmas vaskos lépteivel Vizsolyi, a párt elnöke, finom, örökké derült arcával, huszárosan kifest bajuszszal; fűrgén, gondatlanul Horváth Gyula (a kiről meg van írva, hogy «olyan ügyesen tudja gruppirozni a semmittevést, mintha folyton lázas tevékenységben volna»). Gróf Bánffy Béla meg-megáll néha és gondterhelten vakarja meg öszülő fejét, örök felhő borong a homlokán, mintha folyton-folyvást azon töprengene: «Mit szól majd ehhez a generális?» (Bánffy Béla szereti az akeziót; olyan mint a wecker-óra, mely mindig ébreszt, de mindig vagy nagyon későn, vagy nagyon korán.) Az öreg Boér otthonosan, pamutból kötött házisapkában tipeg-topog; Széll

* Bárd Kemény János.

nézni, ha rajta van a nagy gyémánt gyűrű, akkor az annak jele, hogy ma beszélni fog.

Amott, a Ház gyufatartójának tájékán, Jókai Mór évelődik az ellenzékiekkel.

— Könnyű nektek, nyugodt lelkiismerettel fe-
küstök le mindig; ha jól inditványoztok, azért, mert jót találtatok ki, ha rosszat, azért, mert úgy sem lesz belőle semmi.

A homályos keresztúton, hol a könyvszekrények között vezet az út az egyik folyosóról a másikra, örökös gáz ég piszkos, vörhónyes lánggal. Innen nyílik a töbnyire néptelen olvasószoba. A homályos sikátor a suttogóknak jó. Ha ugyan itt is meg nem zavarják őket a közelgő léptek: «tip-top, tip-top». A derék Kőrössy sántikál nagy előszere-
tettel ezen a tájon.

A folyosó nemcsak a bent unatkozó képviselők menhelye, hanem a kimaradt képviselők leshelye is. Itt a legcélszerűbb bevárni a haláleseteket.

GYŐZELMI ÜNNEP TURKESZTÁNBAN. — VERESCAGIN FESTMÉNTE UTÁN.

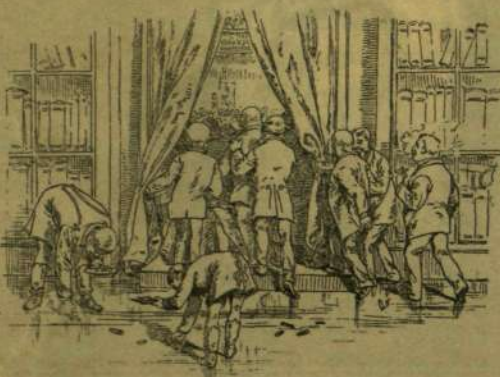
nek s hirdetik, mi folyik bent, ki beszél, mit beszél.

De ezzel nagyon kevesen törődnek — mignem végre megjelenik Podmaniczky Frigyes. Libegve jön otthonról úti ruhában. Biztos jel ez arra, hogy nemsokára megrendül az elnöki telegramm s valamelyik jegyző kikált a folyosóra:

— Szavazás van!

Egy pillanat alatt betólnak a teremajtókon és halotti csend terül el a folyosó vidékein.

... Csak a teremőrök lépte czupog a szőnyegeken, a mint a hirtelen elhajigált füstölő szivarvegeket szedegetik.

HAJLÉKTALANOK MENHELYE A FŐVÁROSBAN.

Az a sajka, mely az idegenek, kalandorok és munkakeresők zagyalék-népét vezeti be naponta a főváros zátonyos tengerébe, rendszeresen ott köt ki először a Rottenbiller-utca csinos új házikója előtt, melyet képünk mutat. És az a másik sajka is, mely a végső út hullámaina ereszt a küzdésben kimerült porhüvelyt, mielőtt a kórházak és temetők szomorú pihenésének állomására vezetné, innen intézi első evezősapát, innen toborzza utasait. Milyen gúnyos üzletforgalma a bűn, a nyomor és a halál ügynökségeinek, az, a mely e czég alatt vezeti könyvét: *Hajléktalanok menhelye*. Mennyi álmatlan álom, küzdő gond és kétségbeesésben elroppent sohaj titkát takarják ezek a mosolygó falak, mintha meghazudtolni akarnák a sötét képet, melyet odabent fotografál az élet napról-napra sávir és ijesztő színekben az éji mécs világa mellett.

A mi erkölcsi szemetet az éjszaka felsőpór a főváros utcáiról, ide önti ki halomra, hogy felvegye az a nagy reservoir, melyet a biztonsága felett örködő társadalom preventív gondoskodása emelt itt, hogy az álom rostáján átszítálja a fölküzdött gyomor bűnös gondolatait. Hiszen mikor alszik, még a legvadabb gonosztevő is jó, így tartja ezt a közmondás is. Ki tudná megmondani, hány tiltott kívánság mosódik el az álmosan lecsukló szemekkel, hány rossz szándék eszköze hull alá a lecsukló karokkal. Néhány összekoldult garas megszerzi itt a nyugalmat azoknak, kiktől a sors megtagadta a vetett ágy jótéteményeit, s ezért a hajléktalanok menhelye oly erkölcsi és humanus intézmény, mely nemcsak megérdemelné, de meg is jutalmazná a felebaráti könyörület anyagi támogatását.

Már a kora este órákban csoportosulnak a szerencsétlen földönfutók itt, hogy felvételük magokat az emberszerető hajlék födéle alá, honnan újult erővel mehetnek tovább folytatni a harcokat az élet ellen. Vánszorgó, rongyos alakok, szalmaszálak, kuszták hajjal és szakállal, fázó koldusgyerekek és sápadt arcú nők tipegnek-topognak a járdán, vagy foglalnak helyet a sarokköveken. Kivált télen át nagy a menhely látogatottsága, mert ha a fű kiszáradt, bizony a kundschaftok nagy része bir annyi költői hajlammal, hogy a liget sűrűségeit előbbre helyezze a nagy szürke falnak, csillagos éggel takarózzék s madárszóra ébredjen. Ilyenkör elszállingóznak tehát, de a tél újra összeveri őket, s ilyenkor vannak napok, mint az idén is volt, mikor valóságos ostromot kell kiállnia a kapunak.

Rendszeren azonban a hajléktalanok menhelyének látogatói azok, a kik nem rég érkeztek a fővárosba vagy pedig pillanatnyi zavarban vannak, hogy hol hajtsák le fejüket. Így néha a háziúri önkény által kitett szegény családok is többször igénybe veszik födélet. A ki azonban már munkát kapott, vagy némi kis pénzkaparított össze, az igyekszik legalább is „hónapos

ágyra» menni, a mire elég alkalmat nyújt Budapest a lakások túltelítettségére iránt nem sok figyelmet tanúsító hatóság.

Dicsérrel kell konstatálni, hogy a hajléktalanok menhelye nem szorítkozik csupán arra, hogy menhelyet nyújtson a lakástalanoknak, hanem a tisztaság tekintetében is elég fogatos intézkedésekkel bír. A reggeli mosdást kötelezően előírja s egyéb tekintetben is nagy ügyelet van a rend és tisztaság fenntartására. Bizonyos esetekben nincs kizárva az egész ingyenes felvétel sem, de a felvételi díj általában is oly csekély, hogy a legszegényebbek is teljesíthetik fizetését.

AZ ANGOL KIRÁLYNÉ HÁZTARTÁSA.

1876 óta most volt az első eset, hogy az angol királynő nyilvános ünnepélyen vett részt, megnyitván az angol parlamentet. Természetes, hogy a közönség kíváncsi lehet egy ily viszavonult uralkodónő életmódja iránt. Ki akarjuk elégiteni ezt a jogos kíváncsiságot s elmondjuk az olvasóknak, hogy él az angol királyné.

Európa egy udvarában sem talál az ember akkora egyszerűséget, mint Viktória királynénál. Töltsé bár az időt Windsorban, Osborneban vagy Balmoralban, az életmód, melyet folytat, ugyanaz. Bál, ünnepélyesség, színházi előadás, hangverseny mind nem érdekli őt, egyedül mulatsága a kórházak látogatása s a séta. A királyné szereti a magányt s mintegy tetszeleg benne, hogy szomorú emlékeinek éljen; mindig feketébe van öltözve s környezetétől is egyszerű öltözködést követel. Londonba már évek óta nem megy és mint említettük, sem a parlament megnyitását, sem az állami ünnepélyességeken nem vesz részt, s ha minisztereivel van dolga, ezeknek kell székhelyére utazni s kihallgatásuk a lehető rövidséggel történik.

Idegen fejedelmek, kik Angliát meglátogatják, már régóta nem fogadtatnak a királyi palotákban s kénytelenek fogadóká szállani, legfőkébb egyszerű ebédre hivatnak. Hébe-korba meghívják egyes nevezetes egyéniségeket, de a királyné ilyenkor sem sokat tördök vendégeivel. A meghívottak összegyűlnek délután az elfogadó teremben, a királyné is megjelenik ott ebéd előtt, pár percre, egyesekkel vált néhány szót s aztán asztalhoz ülnek, miközben csak keveset társalognak. Ebéd után a felségesség asszony mindjárt visszavonul, s a vendégek másnap reggel elhagyják a palotát, a nélkül, hogy a királynét még egyszer látták volna.

Pedig nem lehet mondani, hogy ez az életmód megfeleljék az angol nép igényeinek, ellenkezőleg, az angol nép az udvartól nagy fény és pompa kifejtését várja. A civilizista gazdagon van ellátva, s törvény határozza meg, hogy milyen tisztviselők alkalmazandók, mennyi fizetéssel. Ebből az következik, hogy sokan huznak bő javadalmazásokat oly szolgálatokért, melyeket nem is teljesítenek.

A királyi háztartásnál körülbelül ezer állomás van szervezve, melyek részben örökösök, apáról-fiúra szállanak. Előikön a tisztviselőknek a *Lord Steward* áll, kinek gondjaira a konyha és az istálló vannak bízva, de ki egyidejűleg az udvartartás összes szolgálattevő tisztviselőinek is bírja. Ám-bár szokás szerint hivatali végzendőt a *master of the household*-dal látta el, azért mégis 20,000 forintot húz évenként. Következik a lordkinstárnok és az ellenőr, egyen-egyen 9000 ft évi fizetéssel. Ezeknek sines dolguk, teendőik a *master of the household* végzi helyettük, a ki viszont 12 ezer forint jövedelemmel bír, s hogy ezt se ölje meg a sok dolog, mellé van adva két titkár (3—3000 ft-tal) négy könyvvívő, egy fizetőmester, két pénztárnok, három küldönc és egy gazdaszony.

A konyha természetesen fontos ága a háztartásnak s ennek, hogy úgy mondjuk, elméleti vezetője 7000 forint fizetéssel rendelkezik szabad lakás és ellátás mellett. Segítségére van adva egy könyvvívő, egy inas és egy gazdaszony. Az étkek készítésére egy főszakács ügyel, 7000 ft fizetéssel és négy szakács (egyenként 3500 ft-tal). Ezek azonban jelentékeny mellékjévedelmet tudnak magoknak biztosítani azzal is, hogy mind-egyik vagy négy kuktát tart, a kik évenként 1500 ft-ot kötelesek nekik fizetni. S mindamellett nekik is édes kevés elfoglaltatásuk lehet, mert kívülük még két konyhavezető, két pecsenyesütő, négy másnémi ételkészítő, három szakácsnő, egy konyhaszertárnok, két zöldségfelügyelő, két mérnök a gőzkemencék felügyezésére és két dara-

bont van főlvéve. S mindezek semmitsem törődnek az édes étkek elkészítésével, mert ezekre ismét külön személyzet van, élükön két főczuk-rásszal, kik 3000 ft fizetésben részesülnek.

A pinceszemély (5000 ft) hatóságai alatt áll öt asztalterítő, kik közül a három főbbik 2000 ft fizetést húz. Ezeknek is azonban legkisebb gondjuk az asztalok megtérítése, csak arra kell ügyelniük, hogy úgy van-e fölterítve, a mint kell; ehhez az osztályhoz tartoznak az arany- és ezüst-neműek felvigyázói is.

Kapusok nagy számmal vannak és ezek is kétfélek: olyanok, a kiket fenyesen fizetnek és semmi dolguk nincs, és olyanok, a kik rosszábbul vannak fizetve, de az egész munkát végzik. Az előbbiek neve *Gentlemen- és State-porters*, az utóbbiak egyszerűen portások. Régebben a lámpák meggyújtásánál is kilencek egyen volt alkalmazva, s ezek ma is huzzák fizetésüket, bár a gáz- és villamvilágítás mellett többé semmi dolguk nincs. De az udvari szolgálatnál megtörténhet ugyan az, hogy új szolgálatokat szerveznek, de az, hogy régi, fölöslegessé vált szolgálatokat elbocsátassanak, sohasem.

A *lord Chamberlain* hatásköréhez tartoznak a mulatságok, vadászatok, művészet, gyógyítás-ügy, templom, zene és színház, s különösen ez utóbira nézve hatalmas tényleg kiterjed London nagy részére, mely a Themzétől északra esik. Jogában áll engedélyeket adni, hogy hol és mikor tarthatnak nyilvános előadásokat s az összes darabok is az ő cenzuráján mennek keresztül. Azt ugyan nem lehet mondani, hogy a jelenlegi *lord Chamberlain* nagyon alkalmas volna ily feladatokra. Abban az időben, mikor még állami ünnepélyeket rendeztek, sok ellenséget szerzett magának azzal a részrehajlással, hogy meghívásait egészen párt-politikai irányzattal osztogatta. A színdarabok felett is furcsa kritikát gyakorol. Elfogadja a legsikamlóbb francia vaudeville-eket, s másfelől egészséges erkölcsi irányzatú darabokat visszautasít. Néha operette-ekben a legpikánsabb öltöztést is megengedi, s máskor visszaborzad egy templomi jelenettől, vagy egy püspöki ornatustól a színpadon. A *lord Chamberlain* évi fizetése 20,000 ft-ra megy s alatta számos ellenőr, felügyelő, könyvvívó és szolga áll, szorosan előírt hatáskör nélkül.

A legmagasabb udvari női tisztviség a *mistress of the robes* (főudvarmesternő), utána következik a nyolcz *ladies of the bedchamber*, nyolcz diszhölgy és nyolcz udvarhölgy. Ezeknek átlagos évi fizetésük 3000 ft, hanem a szolgálat nagyon könnyű, s van egy szabály, melynek értelmében egyik sem tartozik közülük egy évben háromszornál többször, s akkor is csak 14 napig szolgálatot tenni.

Nem lehet mondani, hogy ez az életmód megfeleljék az angol nép igényeinek, ellenkezőleg, az angol nép az udvartól nagy fény és pompa kifejtését várja. A civilizista gazdagon van ellátva, s törvény határozza meg, hogy milyen tisztviselők alkalmazandók, mennyi fizetéssel. Ebből az következik, hogy sokan huznak bő javadalmazásokat oly szolgálatokért, melyeket nem is teljesítenek.

A királyi háztartásnál körülbelül ezer állomás van szervezve, melyek részben örökösök, apáról-fiúra szállanak. Előikön a tisztviselőknek a *Lord Steward* áll, kinek gondjaira a konyha és az istálló vannak bízva, de ki egyidejűleg az udvartartás összes szolgálattevő tisztviselőinek is bírja. Ám-bár szokás szerint hivatali végzendőt a *master of the household*-dal látta el, azért mégis 20,000 forintot húz évenként. Következik a lordkinstárnok és az ellenőr, egyen-egyen 9000 ft évi fizetéssel. Ezeknek sines dolguk, teendőik a *master of the household* végzi helyettük, a ki viszont 12 ezer forint jövedelemmel bír, s hogy ezt se ölje meg a sok dolog, mellé van adva két titkár (3—3000 ft-tal) négy könyvvívő, egy fizetőmester, két pénztárnok, három küldönc és egy gazdaszony.

A konyha természetesen fontos ága a háztartásnak s ennek, hogy úgy mondjuk, elméleti vezetője 7000 forint fizetéssel rendelkezik szabad lakás és ellátás mellett. Segítségére van adva egy könyvvívő, egy inas és egy gazdaszony. Az étkek készítésére egy főszakács ügyel, 7000 ft fizetéssel és négy szakács (egyenként 3500 ft-tal). Ezek azonban jelentékeny mellékjévedelmet tudnak magoknak biztosítani azzal is, hogy mind-egyik vagy négy kuktát tart, a kik évenként 1500 ft-ot kötelesek nekik fizetni. S mindamellett nekik is édes kevés elfoglaltatásuk lehet, mert kívülük még két konyhavezető, két pecsenyesütő, négy másnémi ételkészítő, három szakácsnő, egy konyhaszertárnok, két zöldségfelügyelő, két mérnök a gőzkemencék felügyezésére és két dara-

bont van főlvéve. S mindezek semmitsem törődnek az édes étkek elkészítésével, mert ezekre ismét külön személyzet van, élükön két főczuk-rásszal, kik 3000 ft fizetésben részesülnek. A pinceszemély (5000 ft) hatóságai alatt áll öt asztalterítő, kik közül a három főbbik 2000 ft fizetést húz. Ezeknek is azonban legkisebb gondjuk az asztalok megtérítése, csak arra kell ügyelniük, hogy úgy van-e fölterítve, a mint kell; ehhez az osztályhoz tartoznak az arany- és ezüst-neműek felvigyázói is. Kapusok nagy számmal vannak és ezek is kétfélek: olyanok, a kiket fenyesen fizetnek és semmi dolguk nincs, és olyanok, a kik rosszábbul vannak fizetve, de az egész munkát végzik. Az előbbiek neve *Gentlemen- és State-porters*, az utóbbiak egyszerűen portások. Régebben a lámpák meggyújtásánál is kilencek egyen volt alkalmazva, s ezek ma is huzzák fizetésüket, bár a gáz- és villamvilágítás mellett többé semmi dolguk nincs. De az udvari szolgálatnál megtörténhet ugyan az, hogy új szolgálatokat szerveznek, de az, hogy régi, fölöslegessé vált szolgálatokat elbocsátassanak, sohasem.

Aránylag nem nagy a kiadás az udvari istállókra — mindössze 126,000 forint. Ezeknek főnöke a *Master of the horse*, mely állás azonban nem felel meg a mi főlovászmesterünknek. Keze

alatt mintegy száz lakáj, kocsis, lovász és istálló-szolgálat.

Ez a roppant udvartartás, mely páratlan Európában, évenként belekerül 2.315,000 ft-ba, s ez összegnek szinte háromnegyede fölösleges kiadás. Legfűresebb a dologban az, hogy e nagyszámú cseledek közt a királynénak éven senkije sincs a személye körüli szolgálatátételre. Ezért szervezték egy új állást, a *Personal Attendant*-ot, melyet a pár év előtt meghalt öreg komornyik, Brown töltött be.

Régebben, mikor még szokásban volt Angliába jövő fejedelmi személyeknek a palotában ajánlani föl lakást, ezeknek sok költségükbe került a számos udvari hivatalnok igényeinek kielégítése. A belga király egy ily alkalommal borralalókban 10,000 forintot osztott ki, III. Napoleon pedig 1855-ben 15,000 forintot, s Miklós császár 1844-ben épen 30,000 forintot, s azonkívül a magasabb tisztviselőket tizenkét gyémántos arany burnót-izelenczével ajándékozta meg. Nem kis kiadások a vendégszeretet oly csekély fokával szemben, mely Angliában található.

SÁNDOR MÁTYÁS VERNE GYULA REGÉNYE.

FRANCIÁZÓL FORDITOTTA HUSZÁR IMRE

Egyedüli jogosított magyar kiadás.

MÁSODIK RÉSZ.

Huszárnál volt folytatás.

III. Antekirt orvos.

A golette belsejében a fényűzés a kényelem-mel versenyzett. A szobák, a hálókamrák, a szalonok, az ebédlőterek, nagy költséggel voltak festve és diszítve. A szőnyegek, a kárpitok és az egész bútort, leleményesen voltak alkalmazva egy kéjtudás igényéhez. Ezt a helyes és jól értelmezett alkalmazást fel lehetett találni nem csupán a kapitány és hajótestiszek szobáiban, hanem az edénykamrában, a hol az ezüst-, porcellán- és üvegtermékek mellett meg voltak oltalmazva a hullámzó tenger szeszélyes ide-oda löbölései előtt, a hollandi tisztaságú konyhában és a nagy hálóteremben, a hol a legénység kamakjai kényük-kedvük szerint inghattak minden irányban. A hűs emberből álló hajós-személyzet a málta tengerész-ek elegáns jelmezeit viselte: rövid nadrágot, kurtá sapkát és eszmét, csikos inget, barna övet, vörös sapkát és két zubbonyt, a melyre a golette és tulajdonosa nevének kezdőbetűi voltak hímelve.

De végre melyik kikötőbe való volt ez a hajó? Melyik tengerészeti lajstromba volt beíratva? A Középtenger melyik partján tartotta teli szállását? Szóval, milyen nemzetiséghez tartozó? Mindezt ép oly kevéssé lehetett tudni, mint az orvos nemzetiségét. Árbozán zöld lobogó lengett, mely felső sarkán vörös kereszttel volt diszítve. Ezt a lobogót hiába keresték a hajólobogók nagy sokaságában, melyek a földgömb különböző tengerein vitorláznak.

Annyi bizonyos, hogy mielőtt Antekirt orvos partra szállt volna, a hajó okmányait bemutaták a kikötő parancsnokának, a ki azokat kétség-kívül rendben találta, minthogy az egészségügyi közegok látogatása után megengedettet a goletteknek a kikötőben való állomásozás.

A mi a hajó nevéti illeti, ez arany betűkkel volt felírva a hajó hátulján: *Savaréna*.

Ilyen volt ez a gyönyörű kéjtudási yacht, a melyet a közönség kedvére csodálhattak a gravosai kikötőben.

Pointe Pescade és Cap Matifou, kiket másnap reggelre rendelt magához Antekirt orvos, nem csekélyebb kíváncsisággal, de valamivel nagyobb megaláztatással néztek a yachtot, mint a kikötőbeli tengerészek. A Provence partvidékéről származván, rendkívül fogékonyak voltak a tengerészeti dolgok iránt, főleg Pointe Pescade, a ki valóságos szakmesterrel vizsgálta a hajóépítéssel és remekét. Csakugyan ezzel foglalkozkodtak este, az előadás után.

— Ah! — mondá Cap Matifou.
— Oh! — mondá Pointe Pescade.
— Ugy-e bár! Pointe Pescade!

— Nem állított az ellenkezőt, Cap Matifou! És e szók a csodálkozó felkiáltások igen nagy jelentőséggel bírtak e két szegény akrobata ajkain. E pillanatban a horgonyvetést követő összes

manőverek be voltak fejezve a *Savaréna* fedélzetén. A vitorlákat bevonták, a kötelzetet szorosa feszítették. A golette a kikötő egyik szögletében áll, a mi arra mutatott, hogy parancsnoka huzamosabb ideig szándékozik itt tartózkodni.

Antekirt orvos ez este beerte egy egyszerű sával Gravosa környékén. Mialatt Torontal Simon, leányával együtt, visszatért Ragusába a saját fogatán, mely a rakparton várt rájuk, mialatt a fiatal ember, a kiről fenebb szólt volt, gyalog tért vissza a hosszú fasoron keresztül a nélkül, hogy bevárta volna a folyvást zajosuló népünnep végét, — az orvos a kikötő meglekintésére szorított. E kikötő a legjobbak egyike az egész partvidéken s e pillanatban számos mindenféle nemzetiségű hajó horgonyzott benne. Aztán, elhagyván a várost, elindult az Ombrá Fiumera öböl mellett, mely negyvennyolcz kilométernyire benyulik az Ombrá folyócska torkolatáig és oly mély, hogy még a mélyjárás hajók is felmehetnek rajta a Vlastitza-hegyek tövéig. Este kilenc óra tájban visszatért a molára, szemtanu volt az Indiákról érkezett nagy Lloyd-postahajók egyikének horgonyvetésénél, végre átszállították magát hajójára, lement a szobájába, a mely két lámpa által volt megvilágítva és egyedül maradt másnap reggel.

Ez volt rendes szokása és a *Savaréna* kapitánya — egy körülbelül negyven éves tengerész, kit Narsosnak hívtak, tudta, hogy az orvost senkinek se szabad megzavarnia e magános óráiban.

Meg kell jegyeznünk, hogy a golette tisztjei és legénysége ép oly kevéssé ismerték a hajó tulajdonosának múltját, mint a nagy közönség. De azért mégis szívvel, lélekkel ragaszkodtak hozzá. Antekirt orvos nem tűrt a hajóján semmiféle vétséget sem a fejelem ellen, de másfelől jó indulattal viseltetett mindenkihez és bőkezűen bánt a pénzzel. A *Savaréna* hajósa büszkéek is voltak szolgálatukra. A dorgálás, büntetés, elbocsátás, a legtrikább esetek közé tartozott. Ugy látszott, mintha a golette összes legénysége egy nagy család tagjaiból állna.

Az orvos megérkezése után kiadattak az éjszakra szóló utasítások. Mihelyt a lámpákat a hajó előreszén és hátulján elhelyezték és az örök elfoglalt állomásaikat, a fedélzeten a legmélyebb csend uralkodott.

Antekirt orvos leült a szobája egyik szögletében álló széles pamlagra. Egy asztalon néhány hírlap hevert, melyeket az inasa vásárolt Gravosában. Az orvos felületesen végig futott rajtuk a szemével s nem annyira a vezércikket olvasva át, mint inkább a napi újdonságokat, a hajók megérkezését és elindulásától szóló tudósításokat és a személyi híreket. Aztán felretette a lapokat. Egy neme az álmos kimerültségek vett erőt rajta. Tizenegy óra tájban lefeküdt, a nélkül, hogy az inasát behívta volna, de sokáig nem bírt elaludni.

S ha valaki olvashatott volna gondolataiban, nagy meglepetéssel tapasztalta volna, hogy összes eszméi e kérdésben voltak egybefoglalhatók: — Vajon ki lehet az a fiatal ember, a ki Torontal Simonot köszöntötte a gravosai rakparton.

Antekirt orvos másnap reggel nyolcz órakor fölment a fedélzetre. A nap igen szépnek ígért. Az öböl hátterét képező hegyek csúcsait már megárazozták a nap sugarak. Az árnyék a vizek felszínén végig lobbanva, kezdett visszavonulni a kikötőből. A *Savaréna* csakhamar teljesen meg volt világítva.

Közvetlenül ezután a hajó mellől egy csónak indult el, négy evezőssel és a kormányossal és a rakpart felé tartott, a hol — mint előre el volt határozva, Pointe Pescadera és Cap Matifoura kellett várnia.

Nagy nap, nagy ünnepélyesség volt ez e kőbor életi, becsületes fiúkra nézve, kiket a sors oly messzire elsodort hazájuktól és kik pár száz mérföldnyire voltak a kedves Provenctól, a melyet annyira óhajtottak volna viszont látni.

Mindketten ott voltak már a rakparton. Akrobata jelmezőket levettek és kopott, de tiszta polgári ruhát öltvén magukra, néztek és bámulták a yachtot, mint a mult este. Kedélyük nyugulata derült volt, Cap Matifou és Pointe Pescade nem csupán vacsorált tegnap, de ma már reggeliztek is. Ezt a könnyelmű fenyeztetést különben kellőleg érthetővé tette a tegnapi rendkívüli bevétel, a mely negyven forintra rugott! De nehogy azt higgye valaki, hogy egész jövedelmüket elhárították! Oh! nem! Pointe Pescade óvatossá, rendszert, előrelátó fiú volt, s ennélfogva elemüket legalább tíz napra biztosítottak tekinthették.

— Mindezt mégis csak neked köszönhetjük, Cap Matifou!

— Oh! Pescade!
— Igen; neked, nagy emberem!
— Jól van hát... nekem... ha úgy akarsz!
— viszonzá Cap Matifou. E perczben a *Savaréna* csónakja a rakparthoz ért. A kormányos fölkel, leemelte a sapkáját és azt mondta, hogy az «urak» rendelkezésére áll.

— Urak? — kiált Pointe Pescade. — Miféle urak?

— Önök, — felelé a kormányos, — kiket Antekirt orvos úr a hajóján vár.

— Szép! Ime most már urakká lettünk! — mondá Pointe Pescade. Cap Matifou nagy szemeket meresztett és zavarral forgatta kezében a kalapját.

— Ha úgy tetszik uraim! — mondá a kormányos.

— Tetszik... nagyon tetszik! — viszonzá Pointe Pescade igen nyájas kézmozdulattal.

S egy percz múlva a két jó barát kényelmesen ült a csónakban, azon a vörösszegélyű fekete szőnyegen, a melylyel a löcse le volt takarva. A kormányos mögöttük foglalt helyet.

Nem kell mondanunk, hogy a könnyű jármű, a Herkules sulya alatt, három vagy négy hüvelyknyivel lejjebb merült a vízvonál felett. Sőt a szőnyeg egy sarkát felebb is kellett húzni, nehogy a vízbe lőjön.

A kormányos sipja megszólalt, a négy evező egyszerre lecsapott a vízbe és a csónak gyorsan haladt a *Savaréna* felé.

Bizást megvallhatjuk, miután igaz, hogy a két szegény ördögön némi meghatottság, hogy ne mondjuk a szegény érzetei vett erőt. Ilyen kitüntetésért két piaci komédiást! Cap Matifou mozdulni se mert. Pointe Pescade, minden zavara mellett se bírta eltitkolni azt a kedélyes mosolyt, a mely finom és értelmes arcját élénkítette.

A csónak megkerülte a golette farát és megállt a jobboldali — a disz-feljáró előtt.

A két jó barát fölment a fedélzetre a függő lépcsőn, melynek fokaik görnyedeztek Cap Matifou sulya alatt. Azonnal elvezették őket Antekirt orvos elé, a ki a hajó hátulján várt rájuk.

A barátságos üdvözlés után még néhány formázás és czeremonián kellett tülesni, mielőtt Pointe Pescade és Cap Matifou riszánták volna magukat a leülésre. De végre ez is megtörtént.

Az orvos néhány pillanatnyi szótlanul nézett rájuk. Szép és hideg arca nagy benyomást tett rájuk. De egy dolog iránt nem lehetett tévedésben. Ha az ajkai nem mosolyogtak is, a szíve minden bizonynyal mosolygott.

— Barátim, — mondá, — önök tegnap nagy veszélytől mentették meg legénységemet és engem. Még egyszer ki akartam fejezni köszönetemet és ezért kérem önöket, hogy látogassanak meg a hajómon.

— Orvos úr, — viszonzá Pointe Pescade, a ki lassankint vissza kezdte nyerni önuralmát, — ön valóban nagyon kegyes és a dolog szóra sem érdemes. A pajtásom csak azt tette, a mit akármely más megtett volna a helyén, ha az ő erjével bír. Ugy-e bár Cap Matifou.

Cap Matifou igent intett, olyformán, hogy rengeteg fejét felülől leféle mozan.

— Megengedem, — viszonzá az orvos, — de nem akármely más koczkáztatta az életet, hanem az ön barátja és én az ő adósának tartom magamat.

— Oh! orvos úr, — mondá Pointe Pescade, — ön elpirtja az én öreg jó cimborámat és tekintve vérmességét, ártalmára lehetne, ha a vér a fejébe tolna.

— Jól van, barátim, — viszonzá Antekirt orvos, — látom hogy önök nem kedvelik a bókákat. Nem is feleslegem tovább ez a dolog. De miután minden szolgálat megérdemli, hogy...

— Orvos úr, — mondá Pointe Pescade, — bocsásson meg, hogy a szavába vágok, de minden jó cselekedet magában hordja a jutalmát, mint az erkölcsi könyvek állítják, és mi már meg vagyunk jutalmazva.

— Már is! És hogyan! — kérde az orvos, a ki attól félt, hogy valaki megelőzhetné.
— Kétségkívül, — viszonzá Pointe Pescade. — Minden irányban kitűnő Herkulesünk e rendkívüli erőmutatványa után a közönség személyesen meg akart győződni bámulatos erjéről, művészei körülmények közt és tömegesen töltött provinci szinkron felé. Cap Matifou földhöz vagdalt egy fél tucatnyi a legerősebb hegyilakók

és legizmosabb gravosai teherhordók közül és roppant bevételünk volt.

— Roppant?
— Igen! olyan, a milyenhez hasonlónak még eddig nem örvendettünk műtázásunkban.
— Mennyi volt a bevétel?
— Negyvenkét forint.
— Ah! igazán!... És én nem is tudtam! — viszonzá Antekirt orvos, kedélyes hangon. — Ha tudtam volna, hogy előadás lesz önöknél, kedves kötelességemnek tartottam volna megjelenni! De megengedik, ugy-e bár, hogy megfizethessem a helyemet...?

— Ma este, orvos ur, ma este, — felelé Pointe Pescade, — ha ön szíves lesz előadásunkat megtisztelni jelenlétével.

Cap Matifou udvariasan meghajtá magát, megmozdítván hatalmas vállait, melyek még sohase harapták a port, mint Pointe Pescade szokta mondani a programbeszédében.

Antekirt orvos látta, hogy nem sikerül jutalmat elfogadtatnia a két akrobatával — legalább pénzbeli jutalmat. Elhatározta tehát, hogy más nyomon fog indulni. Különböző tervével már a múlt este óta tisztában volt. Több irányban megindított tudakozásából arra a meggyőződésre

jen magának orvos úr egy mogorva és rosszkedvű bohócot vagy utcai komédiást! Hiszen egy óra alatt több almat vágának a fejéhez, mint a menyit egész életében meg birna enni! Igen! én nagyon vig, rendkívül vig vagyok, mert ennek így kell lenni!

— És Cap Matifou?

— Oh! Cap Matifou komolyabb, megfontoltabb, zárkózottabb! — felelé Pointe Pescade és barátja ságosan megveregette a barátja vállát, mint a hogy az ember a lova nyakát szokta megveregetni. — Ezt is a mesterség hozza így magával. Mikor az ember ötven kilogrammos súlyokkal játszik, akkor komolyan is kell lennie. Az ember nemcsak a karjaival, hanem a fejével is birkózik. És Cap Matifou mindig birkózott — még a nyomorral is és mindeddig annak se sikerült őt a földhöz vágni.

(Folyt. köv.)

EGYVELEG.

* **Lövések dinamittal.** Washington közelében próbálásokat tettek oly ágyúkkal, melyekben 11 font nitrogelatin volt, mely anyagból 95 százalék tiszta nitroglycerin. Célponttól 1000 méter távolságban

PESCADE ÉS MATIFOU NÉZEGETTÉK A YACHTOT.

A CSÓNAK MEGÁLLT A DISZFELJÁRÓ ELŐTT.

SÁNDOR MÁTYÁS.

jutott, hogy a két akrobata derék fizkő, a kik minden tekintetben megérdemlik a bizalmat.

— Mi a nevük? — kérde tőlük.
— Pointe Pescade az egyedüli nevem, a melyet ismernek, orvos ur.
— És az öné?
— Matifou, — felelé a Herkules.
— Azaz, hogy Cap Matifou, — felelé Pointe Pescade, a ki némi büszke önértéssel ejtí ki e nevet, mely híres volt Dél-Franciaország összes szinkóreibe.

— De hiszen ezek csak álnevek, — jegyzé meg az orvos.

— Nincs más nevünk, — felelé Pointe Pescade, — vagy ha volt is, nyilván elvesztettük útközben, mivel a zsebeink igen rossz állapotban vannak.

— És... a szülők?
— A szülők, orvos ur? Vagyoni körülményeink sohasem engedték meg ezt a fényűzést! De ha valamikor gazdagok leszünk, akkor bizonyára akadnak majd szülőink is, hogy utánunk örökölhessenek.

— Önök franciák? Hol születtek?
— A Provenceban, — felelé Pointe Pescade büszkén. — S ez annyit jelent, hogy kétszeresen franciák vagyunk.

— Ön jókedvű ember, Pointe Pescade.
— Így hozza magával a mesterségem. Képzelt-

levő 50 láb magas és 100 láb széles szikla szolgált. Az első lövés a szikla tetejét érte, 30 láb területnyit elronggált s a romokat több száz méternye dobta. A másik a szikla közepét érte s ott 25 láb átmérőjű s 6 láb mély lyukat furt, egyes szikladarabok fél angol mérföld távolságra dobattak. Két más lövés hasonló eredményt mutat fel. A kísérleten jelenlevő tisztok egyhangú nézete szerint a dinamitot teljesen veszély nélkül lehet ágyutöltésnek használni s egy ily lövés nem páncélozott hajót bizonynyal képes szétrombolni. Közelebb oly próbálásokat akarnak tenni melyekben 35 font dinamit-töltést használnak fel.

* **Az angol bankban** oly nagy számmal fordultak elő mostanában hamis utalványok, hogy a bank a pénztárnál egy fényképezést is alkalmazott, ki minden gyanus egyént vagy olyat, ki nagyobb utalványt vesz fel s a személyzet előtt nem ismeretes, fényképez, a nélkül, hogy az észrevénne s így a rendőrségnek jó tájékoztatást nyújt.

* **Liechtenstein nagyjefejeleméssé** 1886-iki költségvetése 69,394 frt 90 kr kiadás s 69,845 frt bevétel. A képviselőház összes költségét csak 500 frt, bizonynyal a legelősebb az egész világon. A jövedelem nagyobb részét (44,562 frtot) a vámbevételek képezik, melyeket Ausztria-Magyarország kulcsa szerint fizet. Az összes adó csak 11,300 forint. Katonai kiadások épen nincsenek; de államadósság sincs.

* **Fodcsenok** orosz tudós Turkesztánban egy új növényt fedezett fel, mely a kholera és tifusz ellen állítólag nagyon hatásos szer. A *Ferula sumbul* nevű növény a moszkvai botanikus kertben jól tenyészik.

* **Jezriták** név alatt Bromptomban (Anglia) új valásfelekezet alakult. A belépők hat havi próbaidő után, mely alatt életük minden eseményéről őszinte vallomást kell tenniük, legelőször lábvizet kapnak, azután egy kardot és egy csomó kulcsot, melynek Péter kulcsaira kell emlékeztetni. Minden belépő jövedelmének egy tízedrészét átengedi az egyháznak. Az egyházi fegyverem igen szigorú. Egy öreg házaspár kénytelen volt egy hónapig reggelire csak kétszersültöt és délre borsót, babot és tejszínt enni. Még só és tej élvezetét sem engedték meg. Másnapi büntetés, hogy az «úr hirtőkével» vagyis Eszter királynővel együtt ebédelni nem szabad. A fiatal nőöket veres ruhákba öltöztetik, melyek hátára «P» betű (punished = büntetve) van bevarrva.

* **A zene különböző hatásáról** egy chicagói korcsmáros a következő megjegyzést tette: «Oly estén, midőn a kar Wagner-féle zenét ad elő, ötször annyi sört adok el mint máskor. Mendelssohn-estéken senki sem akar sonkát enni és mivel ezen 85 százalékot nyernék, én nem sokat tartok Mendelssohnról. Strausz az a zenész, ki a bort megindítja; egy Strausz-féle keringőt hallgató rögtön champagne-it rendel.»

* **A részegeskedés áldozata.** A greenwichi kórházban nemrég hunyt el 35 éves korában Parker Anna kisasszony. Gazdag bankár leánya és vakító szépségű művelt hölgy volt, de szerencsétlenségére részeges lett. Atyja bánatában elhunyt, a leány gondnokság alá helyezték, de négyszáz és néhány

Hőke lövönatú kocsikra alkalmazva.

HÓTAKARÍTÁS ÉS SÖPÉS.

A HÓ ÉS ÓVSZEREI.

Kevés szebb dolog van a természetben, mint egy hóivatar. Az ellentét, a tájnak a havazást megelőző siri borongása s rákövetkező felhősége közt, megkapó és fantasztikus. A mint a gyülemelő felhők mind sötétebben borulnak az élettelen természetre, a szántóföldek és mezők feketén és kihaltan türnek el, a patak eszevegy beszéde elnémul s még a kopasz erdőkben is csak egy-egy fatető roppan meg nyögve: elég egy pillanat, hogy minden megváltozzék. Eleinte csak felénk mutatja magát a levegőben néhány szállongó pihe, majd mind sürűbben kavarnognak, hogy végre miriád kristály-tömegben omoljanak alá vöd össze-visszasággal, míg az anyaföldből egy tenyérnyi sem marad látható.

A gazda-ember nagyon tudja méltányolni a hó előnyeit. Tudja, hogy nemcsak szántóföldjét fedi be jó meleg takaróval, mely a gyöngye vetéseket megőrzi a fagy ellen, de olvadás közben is szeliden hatol be a földre, előkészíti a trágya felhomlását s ezzel ingyen teszi meg a gazdának az ásás, forgatás és boronálás nagy szolgálatát. Am a városi népnek a hó sohasem jótétemény, annál kevésbbé, ha oly mennyiségben hull, mint az a múlt napokban történt. Nehézzé, sőt lehetlenné teszi itt-ott a közlekedést, sikossá az utakat, görgetegeken szakad alá a házfedeiről, áradást okoz, s leszakítja súlyával a táviró-sodronyokat. Igaz, hogy mindezeknek elejét lehet venni helyes hatósági intézkedések által, de ezeknek kevés városa nincs híjával, a mint a legutóbbi, egész Európára kiterjedt nagy havazásoknál is kitűnt. Mindenütt óriási munkaségiséget kellett igénybe venni roppant költségekkel a hó eltakarítására, a nélkül, hogy az intézkedéseket kellő foganat kísérte volna. Budapestén is 1000 munkásnál több lett felfogadva a hó eltakarítására. Párisnak 220,000 frankjába került a múlt decz. 8- és 10-iki havazás s Bécs város ily czímen csak egy nap 40,000 frt körüli kiadással volt kénytelen terhelni pénztárát.

Legelősebb a hó elleni intézkedés szervezete minden kétségen kívül Bécsben, a hol nem várják be, míg a hó mind leessett, hanem még este-ben számolnak vele a seprőkkel, lapátokkal felszerelt hótakarítók, kik közt néha igen jó öltözötti existenciákkal is láthatni, nyomukban szekerrel, melyek a fellapátolt havat felrakva elszállítják.

Hőkek is működnek újabban már majd minden nagy városban, két-három ló által huzva, vagy a vasuti közlekedésnél a mozdony elé akasztva, hol a sinekrol kétféle hajtják a havat. Mindamellett ily hőkeket nem mindenkinek volt még alkalmuk látni, azért érdemes azokat tágabb körben is megismertetni.

Egyik nem érdektelen kísérlete a hótömegek

eltakarításának az, a melyet Párisban az 1879/80-diki nagy tél alkalmával tettek, a mely a hónap gözzel való elolvasztásában állt. E célból egy hatalmasan hevített gőzgépet állítottak fel, melynek roppant mennyiségű gőzét cső segítségével vezették a hó közé. A kísérlet tudományos szempontból teljesen sikerült s a forró gőz gyorsan elolvasztotta maga körül a havat; gazdasági szempontból azonban kevesebb biztosítékot nyújtott, mert kiderült, hogy ha csak tizenkét óra hosszát hull is a hó, akkora terület eltakarítására, mint a nagyobb városoké, 20—40 ezer tonna szén, több ezer gép, szóval óriási beruházás volna szükséges. E rendszabály tehát csak egészen kivételes esetekre való.

De van egy más, mely épen most nagy sikert ért el Párisban, hol a leessett óriás mennyiségű havat pár óra alatt teljesen eltüntetete. Ez a tengeri-só használata, melyvel már az idén, úgy tudjuk, Bécsben is eszközöltek hótakarítást. Tudja mindenki, hogy a hóba kevert só oly folyadékot hoz létre, mely már csak nagyon alacsony hőfokon fagy össze. Páris város mérnökei ehhez az eljárás-hoz folyamodtak, hogy az utcákon felgyűlt havat elolvasztva, könnyebben eltakaríthassák. D'Ussel mérnök már a 80—81-iki télen tett ez eljárással kísérletet s már a következő évben el lett fogadva s ma lehet mondani kizárólag ezt a módot alkalmazzák, Párisban, kivéve a macadamozott töltéseket, melyeknek következtére károsan hatna vissza a gyors hó-olvasztás.

Költségkiméles szempontjából e célra a gazdaságban használt durva só veszik. A tisztogatási területek előre ki vannak jelölve a felfogadott munkások közt, s mihelyt erősebb havazás áll be, mindegyik egyenesen helyére megy, sőt viz magával s azt elhinti az utcának számára kijelölt részén. Újabban gépeket is állítottak össze a só egyenletesebb elhúntásának eszközésére, a nálunk is használt víztörlő kocsik mintájára. De minthogy e gépek is alig bírnak lényegesebb előnyönnel a kézzel való széthúntás felett, azért eddig még nem igen terjedtek el.

Tanácsos az eljárást megkezdni, mihelyt a hórétég bizonyos tömörséget ért el, mert a sónak különben is csak akkor van hatása, ha a kocsik taposása eléggé összekeverte a hóval. Két-három óra azonban elég, hogy az olvadás oly mérvet öltsön, mely lehetővé teszi az elsőprés megkezdését. Felesleges a só használata a járdákon, mert azokat ugys bizonyos határig a ház tulajdonosok kötelesek tisztítani; de meg ugys meg kell jegyezni, hogy itt lassabban volna a hóval való elegyülés folyamata s a képződött jeges víz csak a járó-kelők kényelmére rovására esnék.

A mi az elhasznált só mennyiségét illeti, ez négy-szögméterenkint a levegő hőmérséke szerint változik, de a rendes arányra alig van befolyással a hórétég nagyobb tömörsége, még ha

az 8—10 centiméter is. Párisban, ily hóállás mellett, átlag 30 gramm só használata egy négy-szögméter területre, s az eredmény minden várakozást felülmutat.

Mint látni való, a hónap só által való takarítása mellett száz szempont szól. S bár képünk csak a nálunk is használatban lévő s még szintén elég kevésbé ismert hőkéket mutatja be, mindazáltal nem tartottuk fölöslegesnek elmondani egyet-mást egyéb gyakorlati óvintézkedésekről is, melyek még most is megérdemlik a fővárosi hatóság figyelmét, mert jó a köpönyeg néha nemcsak eső, de hó után is.

VERESCSAGIN BUDAPESTEN.

A műcsarnokban január 30-ikán nyílik meg Verescsagin műveinek kiállítása. A rendezés magának a művésznek személyes felügyelete alatt történt. A műcsarnok egészen át van alakítva. Az előcsarnokban a lépcsőházban óriási keleti szőnyegek borítják a falakat, melyek a lépcsőház magas kupolája alatt sátor-szerűen vannak egybefoglalva. A termekben a képek egyes csoportjait szintén szőnyegredőzetek választják el s helyvel-közzel keleti fegyverzet élénkíti a környezetet. Ez a festői környezet egészen megfelel a képeknek, melyek legnagyobb részének tárgya Kelet-Indiából és Palesztinából van merítve. A «Walesi herceg bevonulása Dseipurba» című óriási festmény a műcsarnok nagy termét teljesen elfoglalja. Nagyobb méretű képek még: az «Orosz összeesküvők kivégzése», «Hindu lázadók halálbüntetése az angolok által» és néhány keletindiai mecset belseje. Valamennyi terem megtelt festményekkel. Verescsagin az itt lévő képeket 260,000 frtra biztosította egy helyi biztosító intézetnél. A kiállítás belépti díja hétköznapi 30, és vasárnap 10 krban van megállapítva. A tiszta jövedelem fele részben a képművészeti társulatot és fele részben Verescsagint illeti.

A művész egyébiránt már jan. 24-ikén bemutatta magát a budapesti közönségnek, mint felolvasó. A hatodik és hetedik kerületi Kór Andrássy-uti fényes új helyisége ez alkalomra annyira megtelt, a mennyire csak lehetett. A hírneves orosz festővel együtt Jókai is tartott felolvasást. A két név tehát nagy vonzerejű volt.

Jókai pezsgő szellemű felolvasása Verescsaginról szólt, a kit mint népmeséi íróit tanult ismerni egy francia folyóirattól. Majd a festő életéről szólt, és műveiről, melyeknek tárgyát mindig az eredetiben tanulmányozta. Nagy termékenységre felhozta, hogy mikor Münchenben lakott, kétségbe vonták, mintha képes lehetne valaki ily produktív erőre, bizonyára segédekkel is foglalkoztat. Törvény vizsgálát, tanúesketés, modellek meglátetése, végre törvényszéki ítélet megerősítése, hogy bizony mind egy embernek az esetje alkotja azt a rengeteg sokaságú képtárat.

Szólt ezután Jókai a művésznek Bécsben annyira megtámadott két festményéről. Disputába eredni — úgy mond — a festő felfogása felett, meddő munka volna, annyival inkább, minthogy azok a képek nálunk kiállítva nincsenek. Ha Verescsagin elébb itt minálunk állította volna ki a festménytárlatát, hát legelőször is senki sem vett volna tudomást annak a két genrének az ott léteiről. A figyelmet másfelé vonja a többi képek művészi pompája. S ha valaki a katalógusban véletlenül rátalál e címekre: «Krisztus és a testvérei», meg a «Feltámadás», s aztán keresi a számot: tiz közül kilencet az fogja himni, hogy tévedés van a dologban; a tizedik, a ki megérti, vállalt von rá s azt mondja: a festő dolga az, hogyan fogta fel. — Nálunk a vallástürelm. paradicsomi országában, mindenki olyannak fesheti az istent és a szenteket, a miyennek akarja, a protestánsok és mészé-hítők sehogys sem teszik s még sem haragszik rájuk e miatt senki. De hát csakugyan atheista és nihilista-e Verescsagin, a miért ezeket a tárgyakat ily felfogással dolgozta ki?

Erre fog ó a mai felolvasásban megfellelni. Jókai idézte itt egy cikket, melyet pár hét előtt irt Verescsaginról. Azt fejtegeti benne, hogy három eszme: a vallás, hősiség és szerelem uralkodik a világon; mindháromnak vannak szélsőségei, s nagyon nehéz megvonni a határt, hol válik el a magasztos az aljastól. Verescsagin soha sem lépte át a határt. Verescsaginban sok a genialitás s arany a szíve.

A közönség nagy tetszéssel hallgatta az előadást. Ezután Verescsagin lépett az emelvényre. Izmos, erőteljes alak, sötét szakállal, magas homlokkal. Nem olvasott, hanem szabadon adta elő mondani valóját, mintha társalgona. Föl és alá járt, olykor megállt, s így beszélt, francia nyelven, a mai társadalom bajairól.

Mindenekelőtt utalt azon agitációra, mely művei ellen megindult. Sokan védtek már őt, de ezek a leg-

Zsidó. Magyar baka. Kormányos a gözcsón.

jobb akarat mellett is rossz világításban mutatták be. Most az egyszer maga akarja védeni magát. Tiltakozott az ellen, hogy a társadalmi ellenségeknek tünessék föl, mert hiszen éppen azon irányt, melyet műveiben is érzékíteni törek szik. A társadalom és annak regenerációja érdekében követi.

A régi társadalom kezd kifordulni sarkából. A veszeltyt azon társadalmi rétegek képezik, melyek éheznek, mert nem kapnak eledelt és rongyosan járnak. Talán annál többet isznak, a mi szintén nagy baj; de ehhez semmi köze.

A társadalom maga teremtetten ezen állapotokat, mert szenvedni hagyta a szenvedőket és nélkülözni engedte azokat, kiknek segíteni kellett volna. Így azután oly óriási ellentétek fejlődtek ki a társadalomban, melyek a rendnek és állandóságnak legnagyobb ellenségei. Pedig ezen ellentétek kiegyenlítése még ma sem lehetetlen. A megoldás igen egyszerű. Csak azt kell szem előtt tartani, hogy azok, kik gazdagok, ne kövessék azt az elvet, hogy semmit sem adnak; azok pedig, a kik a szegények, ne kívánják mindenüket azoknak, kik vagyonnal bírnak.

A tömeg éhsége hatalmas étvágygá vált; a századokon át tartott bójt és inség meghozta a falánkságot, mely prédára les. Ki tudja, mennyibe fog kerülni az éhező nép vendégszolgáinak számlája. Hogy borsos lesz, az bizonyos s vannak államok, melyekben még ezen generáció irtózatot dologokat fog látni.

Mivel kell meggyógyítani e nagy betegséget? Azt mondják, hogy a társadalmat eléggé megvédi két tényező: a *hadisereg* és a *papok*. A katonák már unni kezdik mesterségüket. A katona is kifáradt és nem lehet rábírní, hogy a népre löjjön, melynek ő is fia. A papok, az igaz, még nem fáradtak bele mesterségükbe, de a hívek már nagyon is belefáradtak abba, hogy reájuk hallgassanak. A művészet befolyása nem oly szemmel látható, mint az egyház működésének hatása. Az igaz, hogy erre a nihilisták és anarkhisták azt felelik, hogy a tehetség hatalmát felállítani az egyenlőség elvébe tüközik. Nem akar vitatkozni velük, de kénytelen konstatálni, hogy a társadalomnak megmentője csak az a tehetség lehet, mely nem bocsátja áruba magát.

Az eredmény előrelátható. A nép kezdi belátni, hogy nem kell a társadalomban lenni oly osztályoknak, melyek első, és olyanoknak, melyek utolsók. A pap nem sokára hasztalan fog prédikálni, mert süket lesz a nép szavaira, a katona pedig, midőn a vezényszót hallja, nem fog engedelmessé, hanem lábához teszi a puskát. Ha ez az idő el fog érkezni, akkor a társadalomnak még csak egy megmentője lesz: a tehetség, mely az irodalom, tudomány és művészet terén nyilatkozik.

A tehetségnek szabadságra van szüksége. Az a társadalom, melynek nincs bizalma a tehetségben, mely nem adja meg annak azt a szabadságot, mely éltető elemét képezi, az a társadalom beteg, rothadt és vége felé közeledik.

A társadalmi egyenlőségben csupán ezt az erkölcsi hatalmat ismeri el. Ez az, mely átvezetheti a régi társadalmat ama nagy világon, melyben tényleg már benn van, ez az, mely a válság békés lefolyását egyedül biztosítja. Különben el fog veszni a társadalom. A tehetségnek nézete szerint arra kell törekednie, hogy a természetet és az emberit igyekezzék mindenben feltüntetni. E tekintetben nagyon beteges felfogás uralkodik társadalmunkban. Mindenki valami különös, eredeti, rendkívüli dolgot akar látni és hallani. A legbanálisabb dolog rögtön érdemeket kelt és híressé lesz, a mint rendkívüli, idealisztikus, meg nem érthető mezbe öltöztetik, s a legmeghatóbb, legfőbb, legizibb eszmék nem hatnak társadalmunkra, a mint azokban a természetesség, az igazán emberi jelleg nyilatkozik.

Ebből kell kigyógyítani a társadalmat, mert ez a javulás első feltétele; ez az egészséges fejlődés legfőbb biztosítéka.

Sajnos, hogy azok ellen, kik e gyógy módhoz folyamodnak, a legmegítázkodottabb türelmetlenség nyilatkozik. Pedig rosszul választották meg az illetők az időt az agitációra. Míg a tehetség és a türelmetlenség egymással küzd, az alatt a társadalom ádáz ellenségei szervezkednek és új fegyvereket kovácsolnak.

Ezek prédát keresnek és a préda a társadalom. Míg a küzdelem tart, addig a társadalom ellenségei felgyújtják a templomokat, a kaszárnyákat és a muzeumokat, melyekben az emberiség kincsei vannak

összehalmozva. A küzdelemhez türelem és kitartás szükséges. A türelem az egység s az egység az erő. A válogatott közönség tapsokkal fejezte ki elismerését a művész iránt.

Épen három éve, hogy Verescsagin műveiből az első kiállítás rendezték náunk a műcsarnokban. Akkor láttuk híres csataképeit az orosz-török háborúból, a véres dicsőségeiből azt, a miből e dicsőségek fakadnak, a vért, a borzasztó szenvedéseket. Az új kiállítás főjellege népmiszei és a legtöbb festmény a keletet tünteti föl, ragyogó egével, festői, de lompos népeivel. Márvány-csarnokos mecseteket, sötét mosékat, pagodákat. Fényes, ünnepi jelenetek mellett egyes alakokat, a lakosság egy-egy tipikus képviselőjét. Két nagy kép válik ki ezek közül tárgyánál fogva; mind a kettő kivégzési jelenet. Az egyik nihilisták felakasztása, melyen csak a borzasztó látványra összegyűlt tömeg látszik kíváncsiságával és fásultságával. A másik a sipoy lázadók kivégzése, kiket az angolok az ágyúk elé kötnek, s úgy fűjják el őket tüzes lehelettel a paradicsomban. Az ágyúcső elé kötött sovány, fekete alakok gyilkosok voltak, és most egész rémületet mozgalommal várják a halált. A fanatizmus sötét képe ez. Az ellentétek feltüntetésében a híres orosz festő igen leleményes mindig találó cselekvést. Ezt látjuk azon a nagy festményén is, melynek rajzát mai számunkban közöljük *«Győzelmi ünnep Turkesztánban»* cím alatt. Győztes népek fényes ünnepe, melybe belevegyül a félvad népek kegyetlensége. Tamerlan palotájának kapuja előtt karók leszúrva, s a karókra feltűzve az elesett vezérek feje. A palota körül összegyűlt a lakosság, hogy meghallgassa a mollah elbeszélését a győzelemről. Csupa ellentét majd minden alak, selyem kaftánban, szőrös bundában; ló, teve öszvér összeviszsa. De a kelet ilyen.

Egy másik képtűn: *Főmecset Futepor-Szikriben* (Kelet-Indiában), a keleti építészeti szépségeit mutatja be. A színes márványcsarnok minden részlete megélénkül. Az álló és térdelő alakok sajátos élelenséget nyerne, és komoly, ünnepélyes hangulatot keltenek.

Verescsagin egész utazása alatt nagy gonddal készített vázlatokat, hogy a közvetlenség benyomásait híven megörökíthesse. Tanulmányfői közül való a *«Zsidó rabbinus Jeruzsálemben»*. Általában a mi megragadja figyelmét, gyors keze azonnal bejegyzí vázlatkönyvébe, hogy aztán adandó alkalommal felhasználhassa. A Trans-Kaukázusban a siita mohamedánok közt tanulta volt egy vallásos tárgyú miszterium előadásának. E miszterium jelmezes alakjaiból is bemutatunk egyet. Mohammedán színészjelmezekből talán nem is láttunk még egyebet.

Verescsagin egész utazása alatt nagy gonddal készített vázlatokat, hogy a közvetlenség benyomásait híven megörökíthesse. Tanulmányfői közül való a *«Zsidó rabbinus Jeruzsálemben»*. Általában a mi megragadja figyelmét, gyors keze azonnal bejegyzí vázlatkönyvébe, hogy aztán adandó alkalommal felhasználhassa. A Trans-Kaukázusban a siita mohamedánok közt tanulta volt egy vallásos tárgyú miszterium előadásának. E miszterium jelmezes alakjaiból is bemutatunk egyet. Mohammedán színészjelmezekből talán nem is láttunk még egyebet.

Az imam fia.

Még négy kis rajzot közlünk Verescsagin vázlatkönyvéből. Ezeket egy dunai gőzhajón vette le, mikor Bécsből Ruscsukig utazott. Az egyik szerzetes, a híres Athos-hegyi kolostorból; a másik egy jellegzetes

szidő. Van egy magyar baka oda vetett arcképe is, meg a gőzhajó kormányosa. Látszólag igénytelen kis vázlatok; de a művészek ilyenekkel őrzik meg benyomásait és ilyenekkel frissítik föl emlékezetüket.

MIRAFIORI ROZINA GRÓFNŐ.

Nagy regényíró az élet. A mit az irodalom má a mesék és legendák idejébe vetett vissza s a mai jelenkori viszonyok közt teljesen nélkülözni a valószínűséget, ha könnyben olvasnak, — azt az élet még mindig mint lehetségest, sőt való dolgot mutatja be.

Példa rá annak a nőnek az élete, kinek mielő 27-én Pisában történt haláláról oly érdekes nyen emlékeztet meg a lapok.

A *«szép Rozina»* 1833-ban Piemontban, Moncaltoóban született s egy Vercellano nevű ezred-dobosnak volt a leánya. Szegény sorsban, jóformán minden oktatás nélkül nőtt föl, úgy, hogy írni-olvasni sem tudott. De szép volt, vagy inkább rendkívül bájos és 16 éves korában egy gyalogsági őrmesternek lett neje s mint ilyen jött Turinba. Férje kevéssel a házasság után meghalt; de a fiatal szép özvegy már akkor feltűnt a turini éle színpadán, annyira, hogy maga Viktor Emánuel király is kíváncsi volt megismerkedni vele. A *«galantuomo»* mindig nagy imádója volt a szép nemnek s a szép Rozina az első pillanatra megnyerte tetszését; de nemcsak egy pillanatra mint a többi nők, kiket a király figyelmére mértatott, hanem egész életére. Szívenvelés, méltó érzélem támadt keblében a szép özvegy iránt, melytől soha többé meg nem szabadult. Mesztereket, tanítókat fogadott neki, kik elhanyagolt nevelését pótolják s Florenz mellett egy gyönyörű nyári lakot rendeztetett be számára melyben neje, Adelaida kora halála után örömes tartózkodott ő maga is. Gyakran tett a király innen vadászkirándulásokat, melyeken sokszor elkísérte a szép Rozina, lóháton, mint egy modern amazon.

A szenvedélyes vonzalom, mely az e tekintetben nem igen állhatatos király barátjához fűzte, az idők folytán gyengült ugyan, de megsoha se szűnt. 1869-ben Viktor Emánuel a Pisa melletti san-rossorei erdőszegben vadászván, meghalt s tüdőgyuladást kapott, mely komolyan fenyegette életét. Egy erdőkerülő kis lakába vitték a nehéz beteg királyt, ki Rozinát ohajtja látni. Rozina megérkezett s önfeláldozással ápolá a királyt, a ki, midőn az orvosok is lemondtak róla, gyóntató papja által összeadatá magát Rozinával, ki már akkor két gyermeknek, egy leánynak és egy fiúnak adott volt életet. A király erős természete azonban legyőző a halált s folyógyulva, még kilencz évet élt.

A folyógyult király a kis erdei lak helyén pompás kastélyt építtetett, s azt királynőhöz való módon rendeztette be, és ide szállítá nejét, ki most *«Montefiore grófnő»* nevet nyert s így névvel volt ismeretes, mint a király morganatikuss neje.

Viktor Emánuelhez való viszonya semmiben nem volt hasonló a történelmileg híres fejedelmi kegyencnők, egy Maintenon, Pompadur, Dubarry-éhez. Rozina politikai befolyás a közéletre soha nem gyakorolt, de híven szerette fejedelmi

férjét, kit egész haláláig magához bírt bilincselni s midőn Viktor Emánuel 1878. jan. 9-én elhunyt, őszintén megsíratta. Soha nem kívánt az udvarhoz jönni, nem kívánta a királyi fényt, csillogást, beérte azzal, hogy a király szívét a magáénak tudta s férje halála után még inkább félrevonult. Midőn a király a ravatalon feküdt, a tömérdek koszorú között feltűnt egy, mely egyszerű szépségével mind fölülmulat, a többi, nem volt rajta se szalag, se fülör. De mindenki tudta, hogy az a gyászoló özvegy királyné.

S a mikor a király halálának évfordulója elérkezett, a koszorú is újra megjelent a ravatalon, a hol mindig ezt tették legföltre.

Ez idén maradt el legelőször. A ki megkötötte volna, maga is elköltözött az után, a kit őszinte fájdalommal gyászolt halála napjáig.

Leánya, Vittoria, Spinola-Grimaldi marquisenak lett neje; fia, gróf Mirafiori Emánuel ifjabb korában nagyon vásott fiu vala, ki sok szomorúságot okozott atyjának s mostoha fivérének, Umberto királynak, ki azt szokta volt róla mondani: *«Ez az egyetlen rossz, a mit Viktor Emánuel maga után hagyott.»*

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

«A t. ház» cím alatt terjedelmes kötet jelent meg Singer és Wolfner budapesti könyvtárs-czég kiadásában. A szép kiállítás, Jankó János rajzaival illusztrált kötet Mikszáth Kálmánnak a képviselőházról írott közkezdveltségű karezzolátait tartalmazza, melyeket kedves, humoros hangjuktól, találó megjegyzéseiktől, elmés adomáiktól oly szívesen olvas a közönség. A jeles szerző e karezzolátokban a képviselőháznak inkább külsőségeivel és személyiségeivel foglalkozik, leírja a különböző jeleneteket, a ház hangulatát stb. szerencsés kézzel vegyítve a komolyabb és derültebb színek, melyek a képviselőház üléseit, folyosóit stb. mintegy meglevenítve állítják az olvasó elé. A hirlapokban adott jelentések közlik ugyan a képviselőháznak elmondott beszédeket, de azokból az olvasó nem képes magának fogalmat alkotni magokrol a szónokokról, környezetükről s a hatásról, melyet beszédök gyakorol. Mikszáth karezzolátai kitűnő illusztrációk gyantán pótolják e hiányt s valóban sokszor tudnak élelenséget önteni egy-egy leírt jelenetbe. *«A t. ház»* című munka f ejezetekre van beosztva, melyekből *«A színhely»* és *«A folyosó»* címűek ez alkalommal bemutatjuk. A könyv ára 2 frt 20 kr., francia díszkötésben 3 frt 50 kr.

Vörösmarty és Tompa művei. Méhner Vilmos kiadásában *Vörösmarty összes munkáiból* egyszerre tizenegy füzet (47—57) hagyta el a sajtót, s ezzel teljessé vált az újabb kiadás, mely a nagy költőtől több oly kéziratban maradt töredéket vagy kísérletet is közléstesz, a mi az eddigi kiadásokból hiányzott. Az egész nyolcz kötetet tesz és Gyulai Pál rendezte sajtó alá. Az újabb füzetek dramaturgiai lapokat, beszélytöredékeket, ifjúkori kísérleteket, drámai költeményeket közölnek. Az eddig meg nem jelent dolgozatok közé tartoznak *«Ypsilon háború»*, *«Az elbűtölt deák»* stb. — *Tompa Mihály összes költeményeiből* is négy füzettel (19—22) haladt előbbre a kiadás. A regék és néprégek vannak e füzetekben, melyek már a negyedik kötetbe jutottak. Egy füzet ára szintén 35 kr.

A Révai testvérek kiadásában a következő művek jelentek meg: *Q. Horatius Flaccus ódái*, latinul és magyarul; fordította dr. Barna Ignác, a fordító arcképével. Barna a latin klasszikusok legjobb fordítói közé tartozik. Horatius ódáinak az ó tollából eredt fordítása most már a második kiadást éri meg, a mi a közönség érdeklődését is eléggé tanúsítja. A szépen kiállított kötet ára 1 frt 80 kr. — *Fehéregyház és Árpád sirjának hol fekvése*, Tholt Titusztól, ki a sokat vitatott kérdés egyik buzgó kutatója, s azt fejtegeti, hogy Árpád sírja az ó-budai Radl-malomnál fakadó forrástól nyugat felé, a szőlős-tertek alsó dűlőjében keresendő. — *Görög-magyar szótár* Homeros Iliasa és Odyszejához, a homerosi alak-tan rövid vázlatának függelékével; iskolai használatra készítette Lévy István eperjesi gimnáziumi tanár. Ára 80 kr.

Vas Gereben összes munkáiból a Mehner Vilmos által rendezett füzetek kiadásából a 4—6. füzeteket kapjuk, Gyulai László rajzaival. *«A régi jó idők»* regényt közli. Ára egy füzetnek 25 kr.

A tűzpróba, miss Fothergill regénye megjelent magyar fordításban is az Athenaeum-társulat kiadásában. Fordította Zichy Kamilla. Szívesen olvasott angol író műve. A két kötet ára 2 forint.

A közművelődési egyletek és a nemzetiiségi kérdés című röpirat jelent meg Kókai Lajos bizománýában. Szerzője X. Y. és jó magyarnak mondja magát, de voltaképen a közművelődési egyletek alkítása ellen száll síkra, melyek magyarosítani törekednek, s kárhoztatja még a turóc-szentmártoni hírhedt Matia felosztását is. Ára 50 kr.

Dobos János egyházi beszédeiből megjelent a két első kötet. A jeles ref. papnak és hírneves egyházi szónoknak beszédeit Dobos László szalk-szent-mártoni lelkész rendezte sajtó alá. Emelkedett szelleműknél, tartalmasságuknál, erőteljes szép magyarságuknál fogva a magyar egyházi irodalomnak kiváló becsű beszéd-gyűjteményei ezek.

Az első kötet *«Közönséges vasárnapi tanítások az újabb, 1850—1880. közötti korszakból»* címmel, a bevezetésen és Dobos János önéletrajzán kívül huszonöt egyházi beszédet tartalmaz; a második kötetben *«Ünnepi tanítások»* cím alatt huszonkilencz ünnepi beszédet kapunk. Ára minden egyes kötetnek 1 frt 80 krajczár. Egyes kötetek Budapestén Kókai Lajos könyvkereskedésében és Szalk-Szt.-Mártonban, a kiadónál kaphatók. Előfizetési ára a négy kötetre terjedő gyűjteménynek kőtenként 1 frt 50 krajczár. Előfizetéseket csak a kiadó-tulajdonos fogad el, ki az eddig megjelent két első kötetet 3 frtért díjmentesen küldi meg mindazoknak, kik ezután az előfizetők sorába lépnek. A harmadik kötet közönséges vasárnapi tanításokat, a negyedik halotti beszédeket fog tartalmazni.

Az új kereszténység. Levelek egy gyűjteményhez, ki igazság után törekszik. Le Boya des Vilasról. Fordította Arvay-Nagy Kálmán. Budapest 1885. Nyomatott Heisler J.-nál. A 222 oldalra terjedő kötetet a lelki haladás előmozdítására alakult kis társaság fordította le nemetből. Ára 80 kr.

Folyóiratok. A *Nemzetgazdasági Szemle* tizedik évfolyamába lépett, György Endre szerkesztésében. Az új folyam első füzeté a változatos kisebb közleményeken kívül következő nagyobb cikkekkel ad: *«A házi állatok összeírása 1884-ben»*, B. Fiáth Miklóstól. Adalék Magyarország ásványvízei s gyógyfürdői törvényhozás utjání rendezése kérdéséhez, Jakab Elek-től. Magyarország malomipara (első közlemény) dr. Jekelfalussy Józseftől. — Az *Erdőgazdálkodás* decemberi füzetébe Marosi Ferenc, Paszlavszky János, Földes János stb. irtak nagyobb cikkekkel. A füzet közli egyszersmind a múlt évi folyam tartalomjegyzékét. — A *Ludovika Akadémia Közlönye* januári füzetében a közlemények sorát Strassz Adólfolt. A szerb-bolgár háborúról irt nagyobb dolgozat nyitja meg. Sauter Gáspár főhadnagy *«A tűzvérségi párharczról»* ír. Kránitz. *«A csatákak rögtönzött megerősítéséről»*. Kápolnai P. István pedig fejtegeti, hogy az ókorban nem ismerték a patkókat, melyekről a tizedik században történik az első említés. Melléklet is van, az első részlet a tavaly végzett keretgyakorlatok leírásából.

Nemzeti színház. A január 22-iki bemutató előadás szokatlan érdeklődést keltett mind a főváros előkelő körében, mind pedig az írók közt. Női szerzőtől adott elő eredeti drámát, *Bencizkyné Bajza* Lenkétől, ki társadalmi állásánál és írói nagy tevékenységénél fogva mindenesetre érdekes jelenség a színpadon. Azt azonban tévesen állították, hogy az első magyar író, kitől színpadi terméket mutattak be. A hatvanas évek legelején Tóth Józsefnétől *«Tarquinusok és Brutusok»* tragédia több előadást ért meg a nemzeti színháznál, és Majthényi Flórától egy is pár kis vigjátékot adott elő. Bencizkyné mint elbeszélő és regényíró aratta eddigelő irodalmi sikereit. Színműve *«Rhea grófnő»* is egy regényének (*«Nem ismerem a múlt történetét»*) feldolgozásával készült. Ez mindig meglátszik a színpadon, mely meglehetősen arisztokrata az eredet tekintetében, s a más fajtái származást nem igen szereti. Az elbeszélés szélessége nem tud össztömörülmi nagy vonásokká s a regény szabadon mozgó alakjai nem bíriák megtalálni kellő helyöket. *«Rhea grófnő»* sem gazdag eseményben, lassan fejlődik. Tárgya is megmaradt regényesnek, melyen a drámaiság nem hatol keresztül. Hőse egy szenvedő nő, a ki áldozat.

Harányi Filöp gróf neje a színmű hősnője. Rhea grófnőra feltűnik a férje, mert a grófnét gr. Dálnoky László öltöztet. A férj párját vív Dálnokyval, meglövi, s ez öt évig szenved a pisztoly által okozott sebben; a szerelem sebe még előbb begyógyul, mert igazán nem is szerette Rhea grófnét. A grófnét azonban férje elűzte. Dálnoky a felgyógyulás után hiába akarja meggyőzni Harányi grófnét neje ártatlanságáról, a kitől még leányát, Helént is elszakították. Dálnoky most

ebben leányba lesz szerelmes. A harmadik felvonásban szépen irt jelenet, mikor végre Rhea grófné ismét találkozik leányával. Általában a női alakok sok finomsággal és melegséggel színeznek. Az anyja megtudja, hogy leánya szíve azé a férfié, a ki miatt ő annyit szenved. Dálnoky László pedig töredelmes vallomást tesz Helén előtt, elmondja, hogy udvarolt anyjának. A leány szomorún hallgatja, és megbocsát. De az apa még mindig a régi, s most is föl van bűszülve, megtudva, hogy Helén találkozott anyjával. Dálnoky is gyűlöli. Ekkor következtek be a megoldás. Rhea grófnő egyszerűen megkéri Helén kezét Dálnoky számára. Harányit megdöbben ez a föllépés. Azt látja belőle, hogy a grófnő még sem szerethette Dálnokyt. Tehát ártatlanul kellett szenvednie. Térdre borul előzőtt felesége előtt és bocsánatát kéri. E gyors változásban nem sok az igazság.

A színmű kitűnő előadásban részesült. Helvey Laura (Rhea), P. Márkus Emilia (Helén), Nagy Imre (Dálnoky), Bercsényi (Harányi) és Náday, egy mulatságos, jó szívű ember, valamint kisebb szerepekben Szathmáryné, Felekiné, Lendvayné olyan együttest képeznek, mely a darabnak kiváló támasza. A közönség sokat tapsolt nekik és a szerzőnek is, ki egy emeleti páholyból hajtotta meg magát a tapsokra.

Az új intendáns, gr. Keglevich István kinevezése már megtörtént s február 1-én veszi át a nemzeti színház és operaszínház vezetését.

A képművészeti társulat albumlapjai. A képművészeti társulat tagjainak 1886-ra szánt albumlapok szétküldése megkezdődött. Ezuttal kettő küldetik szét. Egyik nagy albumlap: *«Vajda-Hunyad vára Mátyás király korában»*, Ligeti Antal és Wagner Sándor közös festményének (a muzeumi képtárban) másolata. A másik lap ennél sokkal kisebb, *«Férj és nő»*, páros arckép, Rubens festménye után metszette Doby Jenő.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A magyar tud. akadémián január 25-ikén összes ülés volt Trefort Ágost elnöklété alatt. Két emlékbeszéd tette az ülés tárgyát s ezenkívül az akadémia pénzügyeiről, vagyoni állásáról szóló jelentés és az igazgató tanács által megállapított költségvetés bemutatása.

Kautz Gyula emlékbeszéde Konek Sándor néhai egyetemi tanár és jeles statisztikai író fölötti terjedelmes tanulmány volt, mely a statisztikai és a nemzetgazdasági tudományok fejlődését is hazánkban magában foglalja, s Koneket mint tanárt, tudóst és akadémiust beátható jellemzi. Művei közül különösen kiemelte a népesség-, bűnvád-, igazságszolgáltatási statisztikai dolgozatokat, a magyar bányászatra, tengeri kereskedelemre vonatkozó dolgozatait stb. Mint egyházi jogi író szintén elismerést aratott s általában jelentékeny része volt a magyar tudományosság előbbre vitelében. A felolvasást élénk tetszéssel fogadták.

Hollós Jusztián, a Benczések egyik érdemes tagja, a rend kitűnőségének, az épen egy év előtt elhunyt Krusz Krizosztom pannonhalmi főapának emléket elevenítette föl, a tisztelet melytől hangján s a szerzetes vallásos bensőségével. Festette benne a szigorú életi szerzetest, a huszonkét évig működött tanárt, és a maradó érdemeket szerzett főapát. Krusz erélyesen rendezte a gazdasági viszonyokat, mert sok szegényen óhajtott segíteni és sokat akart a köznöknak áldozni. Csak így vala lehetséges, hogy Krusz, ki magára nagyon keveset költött, 19 évi főapatsága alatt kegyeltes és tanügyi czelokra két millió forinttal többet adott ki.

Fraknói Vilmos főtitkár adta elő ezután a jelen-teni válokat. Megemlékezett először is a múlt tizen öta elhunyt tagokról. Ezek: br. Nyáry Albert, Beóthy Leó, és a külső tagok közül Gachard Prosper, a belgumi országos levéltár igazgatója. Majd bemutatta az akadémia elnökének azon jelentését, melyet az igazgató tanács elé terjesztett, az akadémia vagyoni állapotáról. E szerint az akadémia vagyona 2.121.671 frt s a múlt évben 63.455 frt-tal szaporodott. A rendes bevételek a múlt évben 158.900 frtra, kiadásai 145.383 frtra rugtak. Szigorúan tudományos czelokra 83.016 frt fordítottak. Az idei költségvetésben a bevétel összesen 144.000 frt. Ebben az alapítványok 13.800 frt, értékpapírok jövedelme 59.500 frt, házber 40.000 frt, országos segély 30.000 frt. A jövedelem két százaléka 1800 frt az alapítókéhez csatolatik. A kiadások főbb tételei: az osztályok és bizottságok munkálataira összesen 83.304 frt, még pedig az első osztály kap 25.821 frtot, a második 37.793 frtot, a harmadik 19.700 frtot.

A jelentést az akadémia tetszéssel fogadta. A főtitkár jelentette továbbá, hogy az akadémia idei nagy gyűlésének napjai május 3—9-ik napjaira tűzettek ki. A Lukács-Krisztina alapítványból ezer firtal hirdetett pályakérdésre (Kazinczy élete és művei) pályamunka nem érkezvén, a kérdés újra kitűztetik az esedékessé váló ezer firt hozzáadásával, tehát 2000 firt díjjal. Beküldési határidő 1889. szept. 30-ika.

Temesmegye törvényhatósága, mintán a megye monográfiájának megírására Pesty Friggyessel folytatott alkudozások eredményre nem vezettek, az akadémiát kéri föl, hogy vegye kezébe az ügyet, bizonny meg belátása szerint egy historikust s adják ki a munkát. A költségekre 5000 forint ajánl föl. A második osztály fog határozni. Végül a titkár bejelentette, hogy József főherceg egy növényzeti munkáját megküldte az akadémia könyvtára számára, a mit megjelöltek.

A Kisfaludy-társaság jan. 27-iki havi ülésén is a szokott nagyszámú közönség jelent meg.

Gyulai Pál elnöki megnyitóját után **Beöthy Zsolt** titkár jelentette, hogy a néhai Kajdacs István főorvos által végrendeletileg hagyományozott 2000 forint befizetett. Első felolvasó **P. Szathmáry** Károly volt, ki egy **Vitéz Holubár Venczel** lovag történetét, avagy **Se pénz, se posztó** című hősköltéménynek egy részét adta elő. **Szász** Károly bemutatta **Csekmét** Lipótnak műfordítását középkori zsidó költőkből. A tartalmas és eszesen fordított költemények Salamon ibn Gabirol és Juda Halévit vallási szerzőikül. A közönség megelégedett úgy a fordított, mint a felolvasót, ki végül még egy eredeti költeményét mutatta be, melynek címe **«Fáradtan»**. A költő mintegy epilogot írt, fáradt, munkálkodott s érzi, hogy már pihenőre volna szüksége. Csüggedni kezd, de feltűnik előtte a vizsga: a keresztes. A tussal és élénkséggel véget ért a rövid felolvasó-gyűlés, mely után a tagok zárt gyűlésre ültek össze, a febr. 7-iken tartandó ünnepélyes közlés tárgyait megállapításkor.

A régészeti és embertani társulatnak jan. 26-ikán tartott ülése az elhunyt b. Nyáry Albertnek volt szentelve, kinek tudományos működéséről és érdeméről **Majláth** Béla tartalmas és szép emlékbeszédet mondott.

Fővárosi kaszinók. Az országos kaszinó, mely három év előtt alakult, jan. 24-iken tartotta közgyűlését. Péchy Tamás, gr. Zichy Jenő és Wekerle Sándor igazgatók üdvözölték a tagokat, s a közgyűlés aztán Gyöcsy Béla elnöklete alatt folyt le. Az egyesület gyors virágzásnak indult. A tagok száma jelenleg 755, a bevétel tavaly 39,958 forint volt az előirányzott 34,128 forinttal szemben, a kiadás 33 520 forint s a kaszinó vagyona 23,209 forint emelkedett. Az idei költségvetésbe 500 forint vettek föl az erdélyi közművelődési egyletnek szánt adományképp. — A **lipótvárosi kaszinó** közgyűlése is ekkor volt Falk Miksa elnöke alatt. A múlt évi bevétel 10,958 forint volt, a kiadás 8428 forint. Az idei költségvetés 11,191 forint kiadásra és 11,623 forint bevétele van számítva. — A **nemzeti kaszinó** közgyűlése jan. 31-iken lesz, a szokásos Széchenyi-lakoma pedig febr. 7-iken. A kaszinónak a lefolyt évben 120,000 forint volt a bevétele és 114,000 forint a kiadása.

Magyar hadi muzeum felállítását tervezik. E muzeum rendeltetésébe volna ezeréves multunk hadi történelmi emlékeit s összes fennmaradt emléktárgyait összegyűjteni s rendszeresen felállítva, nyilvános szemlére bocsátani, hogy a fiatalabb nemzedék az ősek tettein, a mult emlékein buzdulva, tanuljon tenni és áldozni a hazáért. Teremről teremre föl lenének benne állítva a honfoglalástól a legújabb időkig lefolyt küzdelmeink emlékei: Lehel kurtje, Szent László kardja, Nagy Lajos vértje, Mátyás király nyerge, a Rákóczi-korszak, a Bocskai és Bethlen fölkelekedései, a törökökön nyert diadalmak jelvényei, szabadságharcunk emléktárgyai stb.

MI UJSÁG?

A hazai hírlapirodalomról szóló részletes kimutatást mai számunkban közöljük, most is id. **Szinnyei** Józseftől, ki 1862. augusztus 17-től fogva, midőn **«Hírlapirodalmunk a XVIII-ik században»** című cikkje megjelent a **«Vasárnapi Ujság»**-ban, **25 év óta** megszakítás nélkül, minden évben közli hírlapirodalom-történeti, bibliográfiai és statisztikai cikkeit lapunkban. A közélet és művelődés egyik legfontosabb tényezőjének multjára, fejlődésére mindenha becses adatok ezek, s eddigre is abban a figyelemben részesültek, melyet jelentőségük és az adatok lelkiismeretes gondnal összegyűjtött megbízhatósága érdemel.

Harminczezer forintot hagyott az eperjesi evangélikus kollegiumnak **Rochlitz** Gyula, a napokban elhunyt magyar államvasúti felügyelő és a budapesti központi indóház építője. Végrendeletében kifejezi, hogy halálját kívánja tanusítani az intézet iránt, melyben ő is tanult; továbbá azért tesz az alapítványt, hogy a kollegium tantervének s az erre szükséges pénzerejének gyarapodása által az újkor követeléseinek s a magyar állam által megkívánt feltételeknek, a nemzeti haladás igényeinek, ezzel is jobban megfelelhessen; végre azért is, hogy a nála vagyonosabb honfiaknak buzdító példaadást adjon.

Száznegyvenezer forintot alapítvány. Január 25-iken hunyt el **Vécsey** János fővárosi háztulaj-

donos, ki nevével egyetértőleg 140,000 forintnyi vagyonát végrendeletileg egy Budapesten felállítandó **lencze-házra** hagyta. Az elhunyt neje részére szabaddlakást és 4300 forint évi jövedelmet biztosított.

Két házat s azok jövedelmét tette alapítványnul. A végrendelet igen részletes intézkedést foglal magában. Az egyik házában, a dob- és akácfa-utca sarkán, lesz néhány helyiség lenczeházi célokra felhasználva. Egyelőre 30 lencze-re rendezhető be. Ezenkint egy fiút a végrendelet, egy leányt pedig neje nevére kell keresztelni Jánosnak és Borbálának. A gyermekek katolikusnak nevelendők. A leányokból nem kisasszonyokat, hanem munkásnőket kell nevelni. Jóravaló leány férjhez menetelekor 300 forint hozományt is kap. Az alapító nevenapján s születése napján róla az intézet vezetőinek beszédrel kell megemlékezni. Az alapítvány által életbelépő intézet nem pusztán lenczeház, egész nevelőintézet lesz. A házakat nem szabad eladni s házfelügyelőt se szabad kinevezni a városnak, csak házmezt, hogy annál nagyobb bérösszeg legyen az alapítvány céljaira fordítandó.

A Kossuth-ünnep Czegléden. Január 24-ikén az idén is megünnepelték Czegléden annak a napnak kilencedik évfordulóját, mikor a czeglédi zászás küldöttség kinn járt Kossuthnál Baracseben s átadta a képviselői mandátumot. Az ünnepély a függetlenségi kör helyiségében tartott meg s Aradról is mentek vendégek. A küldöttség tagjainak száma ma már 91-re olvadtott le.

Házasságok. B. Eötvös József leányát, **Eötvös** Marika bárónét e napokban jegyezte el Plener Ernő, az osztrák képviselőház tagja. — Gyulai Pál kitűnő tudósunk **Aranka** leányával pedig Hellebrand Árpád, a tud. akadémia könyvtárnoka váltott jegyet.

A párisi világtárlat. Párisban 1889-ben világtárlat lesz. A bécsi francia nagykövet már értesítette erről a külügyi hivatalt, egyszersmind kérdést intézve, hogy a monarchia mily mértékben fog részt venni. Gr. Kálnoky külügyminiszter ennek következtében hivatalos kérdést tett a magyar kereskedelmi miniszternél. A válasz a kereskedelmi kamarától és ipari testületektől függ.

A mérnök-egylet utazása. A mérnök- és építészegylet augusztus havára tervezett nagy kirándulásának előleges programja a következő: Lembergben, Kieven, Orelen és Tulán át Moszkvába, innen kirándulás Nisni-Novgorod világhírű vásárjára, megtekintésére. Innen Pétervárra, a honnan tengeren Helsigfors érintésével Rigába és onnan Wilnán, Varsón és Krakón át vissza Budapestre. A kirándulás e program szerint 24—25 napot venne igénybe 300 forint maximális költséggel.

Műkiállítás Pozsonyban. Műegylet alakult Pozsonyban, s eddig 300 tagja van. Védnöke Frigyes főherceg. A műegylet első kiállítására néhány nap előtt nyílt meg a főherceg és gr. Eszterházy főispán jelenlétében. Budapestről és Bécsből számos művész vett részt a kiállításon. A hazai festők közül Ligeti Antal, Spányi, Telepi, Baditz, Brodsky, Elner, Vastagh, Kaczányi, Valentiny, Margittay, Felek, Molnár, Aggházy, a pozsonyi Fleischmann családokkal, Zierer építeléstervekkel, Róssy tájképekkel, stb.

Új tengeralatti alagut. Január 20-án a walesi herceg jelenlétében nyitották meg azt az új tengeralatti alagut, mely Liverpoolt és Birkenheadot összeköti. Mindkét város közt eddig csak hajózási-összeköttetés volt. Az alagut terve husz évvel ezelőtt készült s keresztülviteléhez 1870-ben fogtak hozzá.

A velocipéd-ípar Angliában nagy lendületet vett. 1884 végeig tisztán bicycles és tricycles találványokra 1637 patenst adtak ki s jelenleg 170 gyárban mintegy 5000 munkás foglalkozik kizárólag kerékpárok készítésével. E gyárak évenként legalább 40,000 velocipédet készítenek mintegy 8 millió forint értékben.

Egy lótolvaj felakasztásáról egy kansasi lap a következő gyöngéd hangon vett tudomást: «M. úr Missouriból nemrég utazást tett, hogy elhozzon egy lovat, mely nem volt az ő tulajdona; útjáról azonban nem tért vissza, mert nem lehetett többé lábát a földre tennie.»

A tatavírozás legnagyobb tökélyre emelkedett a japánoknál. Más helyen csak a testnek oly részeit tatavírozják, melyeket a ruha el nem fed, a japánoknál azonban a műveltséggel, melyet érzézt «husing-nek» (Nika no jiben) neveznek magát az öltözetet utánozzák. A művész igen finom és hegyes tűkkel dolgozik, melyeket 4, 8, 12, 20-as és 40-es csoportokban erősít meg egy pálcikával; ha árnyalat is szükséges, a tűk különböző nagyságúak. Minden tűt ecset által ciznóber oldattal kenetik be és a művész oly gyorsan szúrja a bőrébe, hogy egy perc alatt tíz szúrás is tesz. Úgyes művész egy nap alatt képes az egész mellet és hátat képekkel beborítani és a tatavírozott nagyobb fájdalmat nem érez; bőrgyulladás sem következik be. Japánban csupán a férfiak tatavírozatták magukat és pedig csak a munkás osztályok közül azok, kik, mint a teherhordók és

palakin-vívók, az öltözet által a menetelbe gátolva volnának és még sem akarnak mezteleneknek látszani. Mióta a japán rendőrség a munkásokat is kényszeríti, hogy felöltözve járjanak, a tatavírozás divatja nagyon hanyatlak.

HALÁLOZÁSOK.

Ifj. **Vay Miklós** báró, ismert nevű szobrász, b. Vay Miklós koronőr fia, jan. 28-án meghalt Golopon, Zemplénmegyében, 56 éves korában. Művészi pályáját Ferenczy műtermében kezdte, majd Bécsben folytatta tanulmányait. Szobrai közül legsikerültebb a székesfehérvári Vörösmarty-szobor. Szintén az ő mintája után készültek a Deák Ferencz zalaegerszegi és a Kisfaludy Sándor balatonfüredi szobrai. Budapesten csak két kisebb műve látható: Berzenyi és Kacinczy Ferencz mellszobrai a nemzeti muzeum kertjében. A bécsi Ruhmes-Halleban: Zrínyi, Hunyadi és Pálfi mellszobrai vannak tőle. Az elhunyt néhány Huszár Adolf jeles szobrászunk b. Vay mellett kezdett tanulni. A legutóbbi években spiritizmussal is szeretett foglalkozni, sőt egy füzetét is írt: «A spiritizmus rövid ismertetése». Halála váratlanul érkezett s mélyen megrendítette agyát. Az elhunyt néhány nap előtt ment Budapestre, s alig távozott el innen, rögtön jött a gyászírás, mely Vay Miklós halálát tudatta. Számos mellszobor van tőle magánosok birtokában, s néhány genre-szobrot is készített.

Idősb Sárdi gróf **Somssich Imre**, somogy megyei nagybirtokos, a ki a nagyatádi és csurgói kerületeket felváltva hat országgyűlési képviselte, jan. 28-án meghalt Miskében. Somogy megye egyik kiváló fia volt, kinek elhunytja minden ismerős körben fájdalmat okozott.

Szabó János, horvát képviselő, a magyar országgyűlésnek is tagja, jónévi szerb költő, meghalt Zimonyban, 69 éves korában. A szerb irodalmat mint lyrikus, elbeszélő, drámaíró gazdagította; írt iskolai könyveket is.

Vécsey János, vagyonos fővárosi polgár temetése január 27-ikén ment végre. Életében nem sokan ismerték, de végrendelete, melyben 140,000 forintot hagyott egy Budapesten létesítendő lenczeháza, szévtette híret az egész városba, s a temetésen szokatlanul nagy tömegben gyűlt össze a közönség. A gyászszertartást Dégen Titusz VII. kerületi plébános végezte.

Elhunytak még a közelebbi napok alatt: **WINTERL** ANTAL, a győri székesegyházi káptalan nagyprepositja, lebényi czimzetes apát, győrbélvárosi plébános s a katolikus népiszkola igazgatója. — **KUNCZE** LEO, a pannonhalmi Benedek-rend tagja, főiskolai tanár, 46 éves korában. — **ZALAY** FERENCZ, esperes-plébános, 72 éves korában, Duna-Pentelén. — **PÁTER** KÁROLY, törvényszéki nyug. bíró az egykori bánya-bírósg elnöke, és a löcsei ev. egyházközség felügyelője, 82 éves korában, Lőcsén. — **KOVÁCS** JÁNOS, hosszú időn át Ungvár város pénztárnoka, 71 éves korában. — **KUN** ISTVÁN, földbirtokos, a szabadságharcban honvéddhadnagy, Háromszék megye volt pénztárnoka. — **ZBORAY** BERTALAN, fővárosi bizottsági tag, az ó-budai «magyar korona» gyógyszerár tulajdonosa, 46 éves korában. — **KÁLDY** GYÖRGY, 83 éves korában, Budapesten. — **DÉNES** SÁNDOR, ev. tanító, ki félszázadon keresztül szolgált a tanügyet és idegen ajkú lakosság közt buzgólag terjesztette a magyar nyelvet, 70 éves korában, Hodoson. — **SCHANZ** MIHÁLY, gróf Széchenyi nyugdíjazott titkára, 86 éves korában, Sopronban. — **SZILÁRD** ADOLF, 1849-iki honvéddörögny, lengyel eredetű, s Dobsa Lajos ismert írónk sógora, 70 éves korában, Gödmező-Vásárhelyen. — **TÓTH** ISTVÁN, a miskolci kisdudóvó intézet nyugalmazott vezetője, köztisztviselőben élt férfi, 69 éves korában, Miskolcon; ugyanott **ARANYI** MÓRA, hegedűművész, Arany Lippótnak, a «Borsod-Miskolci Közlöny» szerkesztőjének édes atyja, 60 éves korában. — **TEGEZ** JÁNOS, adófelügyelői számszám, 26 éves korában, M. Szegeden. — **IKERVÁRY** ANTAL, a szegedi kir. törvényszék levéltárnoka. — **NAGY MIKLÓS** Kézdí-Vásárhely egyik veterán polgár, 88 éves korában. — **NAGY SÁMUEL**, 73 éves korában, Nagy-Váradon. — **SCHAFER** JÓHANN, aszóni polgár és városi képviselő. — **ANDRÉ** ALANOS, kereskedő, 60 éves korában, Szatmárné. — **ROSENBERG** MIKSA, kereskedő, Egerben. — **SCHARSCHMIEDT** FERENCZ, bölcsészethallgató, 23 éves korában, Aradon. — **MAYER** JÁNOS, Modor város volt polgármestere, a pozsonyi országos kórházban.

ÖZV. BEREZ ANTALNÉ, szül. Löffler Rozina, Berecz Antalnak, az állami felsőbb leányiskola érdemes igazgatójának édes anyja, 72 éves korában Budapesten. — **ÖZV. ITTEBEI** KISS MIKLÓSNÉ, szül. Damaszkín Ilona, Bécsben, honnan holttestét a katalinfalvi családi sírholtba szállították. — **FEKETE** LUDJÁ, a bánffy-hunyadi állami elemi leányiskola tanítója, hol tíz évig működött igen buzgón, 30 éves korában, Kolozsvárt. — **OKOLÓSNYINÉ** szül. Lithay Terézia, 87 éves korában, Pozsonyban. — **ID. BANYI** ISTVÁNNÉ szül. Veres Zsuzsanna, Debreczen egyik legismertebb polgárnak neje. — **JAKAB** ILONA, Jakab Mihálynak, Er-Mihályfalva főjegyzőjének 20 éves leánya. — **FUCHS** SEBŐSZ szül. Buchwald Ida, árvászekő elnök neje, 45 éves korában, Nagy-Becskerekben.

A MAGYAR HIRLAPIRODALOM 1886-BAN.

I. POLITIKAI NAPILAPOK.*

Budapesten.

Pesti Napló. Szerk. Urváry Lajos; kiadó-tulajdonos az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat. XXXVII. évfolyam. (Reggeli és esti kiadás). Ára egész évre 18 forint.

Budapesti Közlöny. Hivatalos lap. Szerk. Salamon Ferencz. XX. évfolyam. Kiadja az Athenaeum. Ára a «Hivatalos Értesítő»-vel együtt 20 forint.

Egyetértés. Szerk. Csokszky Lajos; kiadó-tulajdonos Pallás irod. és nyomdai részvénytársaság. XX. évfolyam. Ára 20 forint.

Magyar Állam. (Idők tanja.) Laptulajd. és szerk. Lonkay Antal. XIX. évfolyam. Ára 20 forint.

Budapest. Szerk. Graetz György; kiadó-tulajdonos Wodianer F. X. évfolyam. Ára 12 forint.

Pesti Hírlap. Szerk. dr. Kenedi Géza; kiadja a Légrády testvérek. VIII. évfolyam. Ára 14 forint.

Függetlenség. Szerk. és kiadó-tulajdonos Verhovay Gyula. VII. évfolyam. Ára 16 forint.

Budapesti Hírlap. Szerk. Csukási József; kiadó- és laptulajdonos Csukási József és Rákosi Jenő. VI. évfolyam. Ára 14 forint.

Nemzet. Főszerkesztő: Jókai Mór; felelős szerk. Visi Imre; kiadó-tulajdonos az Athenaeum. V. évfolyam. (Reggeli és esti kiadás). Ára 24 forint.

Vidéken.

Szegedi Híradó. (Szeged.) Szerk. Nagy Sándor; kiadó-tulajdonos Burger Gusztáv. XXVIII. évfolyam. Ára 15 forint.

Alföld. (Arad.) Szerk. Vörös Vidor; társszerk. E. Illés László; kiadja Réthy Lipót és fia. XXVI. évfolyam. Ára helyben 12 forint, vidéken 14 forint.

Magyar Polgár. (Kolozsvár.) Szerk. Ajtai K. Albert; laptulajdonosok K. Papp Miklós örökösei. XX. évfolyam. Ára 16 forint.

Nagyvárad. (Nagyvárad.) Szerk. és kiadó-tulajd. Hügel Ottó. XVII. évfolyam. Ára helyben 10 forint, postán küldve 12 forint.

Szegedi Napló. (Szeged.) Főszerk. Enyedi Lukács; szerk. Kulinyi Zsigmond. IX. évfolyam. Ára 14 forint.

Délmagyarországi Lapok. (Temesvár.) Szerk. Áldor Imre; főszerk. Lendvai Miklós; kiadó-tulajd. Magyar testvérek. VII. évfolyam. Ára 14 forint.

Ellensék. (Kolozsvár.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Bartha Miklós; segéd szerk. Szokolay Kornél. VII. évfolyam. Ára 16 forint.

Arad és Vidéke. (Arad.) Szerk. Stimegyi Kálmán; kiadó-tulajdonos Gyulai István. VI. évfolyam. Ára helyben 12 forint, postán küldve 14 forint.

Szabadság. (Nagyvárad.) Szerk. Dus László; laptulajdonos Schütz Albert; kiadó Laszky Armin. VI. évfolyam. Ára helyben 10 forint, vidéken 12 forint.

Kolozsvári Közlöny. (Kolozsvár.) Az erdélyi részi szabadelvű-párt lapja. Szerk. és tulajd. Békésy Károly; kiadó Stein János. V. évfolyam. Ára 16 forint.

Aradi Közlöny. (Arad.) Szerk. Hindy Árpád; kiadja a Széchenyi irodalmi intézet. I. évfolyam. Ára helyben 12 forint, vidékre 14 forint.

Összesen = 20.

II. POLITIKAI HETILAPOK.

Budapesten.

Politikai Újdonságok. Szerk. Nagy Miklós; kiadó-tulajdonos a Franklin-Társulat, magyar irodalmi intézet és könyvnyomda. XXXII. évfolyam. Ára 6 forint; a «Vasárnapi Ujság»-gal együtt 12 forint.

Hirmondó. Szerk. és tulajdonos Komócsy József. XIX. évfolyam. Ára 4 forint.

Képes Néplap és Politikai Híradó. Szerk. Nagy Miklós; kiadja a Franklin-Társulat. XIV. évfolyam. Ára 2 forint, a «Világkrónika»-val együtt 4 forint.

Néplap. Szerk. Szalay Károly. VI. évfolyam. Ára 6 forint.

Nemzeti Hírlap. Szerk. Kulcsár Ernő; laptulajdonos Rózsa Kálmán és neje. II. évfolyam. Ára 4 forint.

Nemzeti Politika. Szerk. János János; kiadó-tulajdonos Sényi Ferencz. II. évfolyam. Megjelen hetenként háromszor. Ára 8 forint.

A Nép Zászlója. Szerk. Lukács Gyula; főszerk. Incegy László; laptulajdonos Olay Lajos. I. évfolyam. Ára 4 forint.

Vidéken.

Győri Közlöny. (Győr.) Szerk. Vas Borona; kiadja Surányi János. XXX. évfolyam. Megjelen hetenként kétszer. Ára 10 forint.

Eger. (Eger.) Szerk. Szabó Ignác; kiadó-tulajdonos az egri érsek lyceumi nyomda. XXV. évfolyam. Ára 5 forint.

Máramaros. (Máramaros-Sziget.) Szerk. Vékony Antal és Széplaföldi Orsolya Ferencz; kiadja Siechermann Mór. XXII. évfolyam. Ára 6 forint.

Somogy. (Kaposvár.) Szerk. és tulajdonos Roboz István; lapkiadó Roboz István és Hagelmann Károly. XXII. évfolyam. Ára 5 forint.

Vas megyei Lapok. (Szombathely.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Bertalanffy József. XX. évfolyam. Megjelen hetenként kétszer. Ára 8 forint.

Kecskeméti Lapok. (Kecskemét.) Szerk. Hanusz István. XIX. évfolyam. Ára 5 forint.

Debreczen. (Debreczen.) Szerk. Gáspár Imre; kiadó-tulajdonos Kuti Imre. XVIII. évfolyam. Megjelen hetenként ötször. Ára 10 forint.

* Az egyes szakokban a lapok kiadásának idejéig szerint vannak sorozva.

Egri Népszav. (Eger.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Luga László. XVII. évfolyam. Ára 2 forint.

Maros. (Makó.) Szerk. Szék Ákos; kiadó-tulajdonosok Gaal és Gömöry. XVII. évfolyam. Ára 5 forint.

Kecskemét. (Kecskemét.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Bódogh Lajos. XIV. évfolyam. Ára 5 forint.

Pécsi Figyelő. (Pécs.) Szerk. Kis József; laptulajdonos Nagy Ferencz; főszerk. Várady Ferencz. XIV. évfolyam. Ára 5 forint.

Nógrádi Lapok és Honti Híradó. (B.-Gyarmat.) Szerk. Horváth Danó; kiadó-tulajdonos Kék László. XIV. évfolyam. Ára 6 forint.

Debreczeni Ellenőr. (Debreczen.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Vértési Arnold; főszerk. Kerecs Vilmós. XIII. évfolyam. Megjelen hetenként ötször. Ára 10 forint.

Zala. (Nagy-Kanizsa.) Szerk. Varga Lajos; társszerk. Farfaks Imre; laptulajdonos Fischel Fülöp. XIII. évfolyam. Ára 5 forint.

Békésmegyei Közlöny. (Békés-Csaba.) Szerk. dr. Fáy Samu, főszerk. dr. Fáy Ignác; kiadó-tulajdonosok Kovács testvérek. XIII. évfolyam. Megjelen hetenként kétszer. Ára 6 forint.

Ujvidék. (Ujvidék.) Szerk. Zambauer Ágoston; XI. évfolyam. Ára 6 forint.

Kalocsai Néplap. (Kalocsa.) Szerk. Mócsy Antal; főszerk. Kleiner Lajos és Petrovácz József. IX. évfolyam. Ára 2 forint.

Ungvári Közlöny. (Ungvár.) Szerk. Jovanovits János; kiadó-tulajdonos Drohobeczky Gyula. VIII. évfolyam. Ára 4 forint.

Pozsonyvidéki Lapok. (Pozsony.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Arányi Desz. VI. évfolyam. Megjelen hetenként ötször. Ára 12 forint.

Dunántúli. (Szombathely.) A 48-as és függetlenségi párt közlönye. Szerk. Somogyi József; kiadja Gábel és Poszlavszky. V. évfolyam. Ára 5 forint.

Pécs. (Pécs.) Szerk. Feiler Mihály; laptulajdonos Fekete Mihály. IV. évfolyam. Ára 5 forint.

Székesföld. (Kézdí-Vásárhely.) Szerk. ifj. Dobay János és Sprencz György; kiadó-tulajdonos Szabó Albert. V. évfolyam. Ára 6 forint. (Mult évben mint nem politikai lap jelent meg.)

Székes Nemzet. (Sepsi-Szent-György.) Szerk. Málik József; társszerk. T. Nagy Imre; laptulajdonos és kiadó a «Jókai-nyomda-részvénytársulat». IV. évfolyam. Megjelen hetenként négyszer. Ára 10 forint.

Brassó. (Brassó.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Sztérenyi József. II. évfolyam. Megjelen hetenként háromszor. Ára 7 forint.

Összesen = 31.

III. VEGYES TARTALMU KÉPES HETILAPOK.

Budapesten.

Vasárnapi Ujság. Szerk. Nagy Miklós; kiadó-tulajdonos a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda. XXXIII. évfolyam. Ára 8 forint; a «Politikai Újdonságok»-kal együtt 12 forint.

Képes Családi Lapok. Szerk. Sziklay János; kiadja Mehner Vilmos. VIII. évfolyam. Ára a «Nővilág» havi melléklettel 6 forint.

Ország-Világ. Kiadó-tulajdonos a Pallás irodalmi és nyomdai részvénytársaság. VII. évfolyam. Ára 10 forint. Összesen = 3.

Koszoru. A Petőfi-társaság heti közlönye. Szerk. Abrányi Emil; kiadja Székely Aladár; fõmunkatárs Palágyi Menyhért. VIII. évfolyam. Ára 8 forint.

Szépirodalmi Csarnok. Rendkívüli folyam. Szerk. és kiadja Milassin Vilmos. VII. évfolyam. Ára 4 ft.

Nemzeti Könyvtár. Szerk. és kiadja Aigner Lajos. VIII. évfolyam. Megjelen két hetenként. Ára 7 ft 20 krajczár.

Olvasó Kör. Szépirodalmi regényfolyóirat. Szerk. Fülöp György; kiadó-tulajdonos Fülöp Györgyné szül. Kormánys Róza. VII. évfolyam. Megjelen minden hó 1-jén és 15-kén. Ára 6 ft.

Egyenlőség. Társadalmi hírlap. Szerk. Bogdányi Mór. V. évfolyam. Ára 8 ft.

Magyar Figaro. (Pikáns Lapok.) Szerk. Márkus József; fõmunkatárs Bárony István; kiadó-tulajdonos Vértess József. IV. évfolyam. Ára 6 ft.

Gondúró. Szerk. és kiadó-tulajdonos Székely Aladár; fõmunkatárs Tolnai Lajos. III. évfolyam. Ára 6 ft.

Magyar Salon Könyvtár. Kiadják a Révai testvérek. II. évfolyam. Ára 10 ft.

Budapesti Hírnök. Szerk. és kiadó-tulajdonos Perczel Gyula. II. évfolyam. Ára 10 ft. (Magyar és német szöveggel.)

Magyar Egylet. Szerk. és kiadja Szini Károly. II. évfolyam. Ára 2 ft.

Révai-féle Salon-könyvtár. Kiadják a Révai testvérek. II. évfolyam. Megjelen évenként 20 kötet. Ára 16 ft.

Külföldön.

Bécsi Magyar Ujság. (Bécs.) Szerk. Békesi József. V. évfolyam. Megjelen havonként kétszer. Ára 6 ft.

Amerikai Nemzetör. (New-York.) Szerk. Perczel Lajos; kiadó-tulajdonos Nyitrai Emil. III. évfolyam. Ára 5 ft.

Magyar-Német Bécsi Ujság. (Bécs.) Kiadó és szerk. Darvas Aladár. II. évfolyam. Megjelen havonként kétszer magyar és német szöveggel. Ára 6 ft. Összesen = 19.

VI. HUMORISZTIKUS LAPOK.

Budapestben.

Üstökös. Szerk. és kiadó Szabó Endre. XXIX. évf. Ára 8 ft.

Borsszem Jankó. Szerk. Csicserei Bors (Dr. Agai Adolf); kiadó-tulajdonos az Athenaeum. XIX. évfolyam. Ára 8 ft.

Bolond Istók. Szerk. és tulajdonos Don Pedro. (Bartók Lajos.) IX. évfolyam. Ára 8 ft.

Urambátány. Szerk. Bartók Lajos és Mikszáth Kálmán. I. évfolyam. Ára 8 ft.

Vidéken.

Darázs. (Székes-Fehérvár.) Szerk. Vén Darázs. XI. évfolyam. Ára 4 ft 80 kr. (Mult évben szünetelt.)

Garabonciás Diák. (Győr.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Szávay Gyula. V. évfolyam. Ára 6 ft.

Torma. (Szombathely.) Szerk. és kiadó-tulajdonos Kun Samu. V. évfolyam. Ára 4 ft.

Füles Bagoly. (Ungvár.) Szerk. és kiadó-tulajdonos: a bagoly-társulat. IV. évfolyam. Ára 3 forint.

Paprika Janosi. (Székes-Fehérvár.) Szerk. Darázs. III. évfolyam. Ára 4 ft 80 kr.

Paprika Janosi. (Arad.) Szerk. és tulajdonos Magyar Miska. III. évfolyam. Ára 5 ft 20 kr.

Vereb Jankó. (Pécs.) Szerk. és tulajdonos Várady Ferenc. II. évfolyam. Ára 6 ft.

Villám. (Debreczen.) Szerk. és tulajdonos Kereskes Géza. II. évfolyam. Ára 5 ft.

Porró Kása. (Szarvas.) Szerk. Sipos Soma; kiadja Sámuel Adolff. I. évfolyam. Megjelen minden második vasárnap. Ára 4 ft. Összesen = 13.

VII. SZAKLAPOK.

Budapestben.

Gazdasági Lapok. Szerk. és tulajdonos Ordódy Lipót; szerk.-társak Barany István, Krick Aladár. XXXVII. évfolyam. Ára 8 ft.

Orvosi Hetilap. Szerk. és tulajd. Markusovszky Lajos tr.; fõmunkatárs Balogh Kálmán tanár. XXX. évfolyam. Ára 10 ft.

Vadász- és Versenylap. Szerk. és kiadó-tulajdonos Sárkány Ján. Ferecz; szerkesztõs Dráveczky Aurel. XXX. évfolyam. Ára 12 ft.

Gyógyászat. Szerk. és kiadó Dulácska Géza tr., tulajdonos Poor Imre tr. XXVI. évfolyam. Ára 10 ft.

Gyógyászati Hetilap. Szerk. és kiadó-tulajd. Schedy Sándor; fõmunkatárs Csurgay Kálmán. XXV. évfolyam. Ára 10 ft.

Jogtudományi Közlöny. Szerk. dr. Dárdai Sándor, fõmunkatárs dr. Fayer László, kiadó-tulajd. a Franklin-Társulat. XXI. évfolyam. «Curia Határozatok» melléklettel. Ára 12 ft.

Posta-Közlöny. Szerk. és kiadó-tulajdonos Böszörményi Kálmán; fõmunkatárs Janesó Dezső. XX. évfolyam. Ára 6 ft.

Postai Rendelet Tára. Kiadja a közmunka- és közlekedési m. k. minisztérium. XX. évfolyam. A postai hivataloknak ingyen küldetik.

Typographia. Szerk. Zaka Lajos; kiadó-tulajd. a budapesti könyvnyomdászok és bettöntök egylete. XVIII. évfolyam. Ára 4 ft. («Gutenberg» német melléklettel.)

Sínlap. Szerk. és kiadó-tulajdonos Rajkai F. I. XVII. évfolyam. Ára 4 ft.

Vasúti és közlekedési Közlöny. Szerk. és kiadó-tulajdonos György Endre; fõmunkatárs Vörös László. XVII. évfolyam. Megjelen hetenként 3-szor. Ára 12 ft.

Hivatalos Rendőri Közlöny. Kiadja a m. kir. belügyminisztérium. XVI. évfolyam. Valamennyi törvényhatóságokhoz ingyen küldetik. Megjelen naponként. Ára 3 ft.

Sorsolási Tudósító. Szerk. és kiadja Aradi Rezső. XVI. évfolyam. Megjelen minden húzás után magyar és német szöveggel. Ára 3 ft 50 kr.

Pannónia. Adler és társa sorsolási tudósítója. XV. évfolyam. Megjelen havonként 2-3-szor magyar és német szöveggel. Ára 2 ft.

A budapesti áru- és értéktőzsde árjegyzései. Kiadja a minisztérium közlése. XIV. évfolyam. Megjelen minden tőzsdénapon. Ára 8 ft; postán 12 ft.

Statistikai Heti Kimutatás. Szerk. Körösi József; kiadja a fővárosi statisztikai hivatal. XIV. évf. Ára 3 ft.

Földmívelési Érdekeltek. Fõszerk. és kiadó-tulajdonos Wágner László; szerk. Bosányi Endre. XIII. évfolyam. Ára 6 ft, a «Falusi Gazda»-val 8 ft.

Falusi Gazda. Szerk. Bosányi Endre; kiadó-tulajdonos és fõszerk. Wágner László. XIII. évfolyam. Megjelen havonként kétszer. Ára 3 ft.

Borászati Lapok. Szerk.-tulajd. Molnár István. XIII. évf. Megjelen minden hó 1-én és 16-án. Ára 4 ft.

Pénzügyi Közlöny. Kiadja a m. kir. pénzügyminisztérium. XIII. évf. Megjelen havonként többször.

Rendelési Közlöny. A magyar királyi honvédség számára. XII. évf. Megjelen havonként 2-3 szám.

Mercor. Hiteles sorsolási tudósító. Kiadja Politzer Zsigmond; szerk. Cserai Manó. XII. évfolyam. Megjelen minden húzás után magyar és német szöveggel. Ára 2 ft.

Kereskedelmi Közlöny. Szerk. Fülöp Lajos. XI. évf. Ára 8 ft. (Magyar és német szöveggel.)

Központi Értesítő. Kiadja a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. minisztérium. XI. évfolyam. Megjelen hetenként kétszer, évenként 60-70 iv. Ára helyben 4 ft; vidéken 6 ft.

Az Építési Ipar. Szerk. Ney Béla; fõmunkatárs Mihályi József; kiadó-tulajdonos képviselője Pártos Gyula. X. évf. Ára 8 ft.

Népszava. A magyarországi általános munkáspárt központi közlönye. Szerk. és kiadó Ferenczy József; X. évfolyam. Ára 2 ft 40 krajczár.

Uj Fortuna. Hiteles sorsolási és érkeleti lap. Szerk. Blayer Salamon. X. évf. Megjelen minden húzás után magyar és német szöveggel. Ára 2 ft.

Gazdasági Mernők. Szerk. és kiadó-tulajdonos Gondá Béla. X. évfolyam. Ára 10 ft.

Corvina. A magyar könyvkereskedők egyletének közlönye. Szerk. Aigner Lajos. Tulajd. a magyar könyvkereskedők egylete. IX. évfolyam. Megjelen minden hó 10-, 20- és 30-án. Az egylet tagjai ingyen kapják.

Közegészségügyi Kalauz. Szerk.-tulajd. dr. Lőrinczy Ferenc. VIII. évfolyam. Megjelen minden hó 1-jén és 15-én. Ára 6 ft.

Tőzsde-Árfolyam-Jegyzék. Kiadja a Magyar Általános Hitebank. VIII. évfolyam. Ára 6 ft 30 kr.

Magyar Föld. Közgazdasági napilap. Szerk. és kiadó-tulajdonos Dapsy László. VII. évfolyam. Megjelen hetenként hatszor. Ára 12 ft.

Községi Közlöny. Szerk. Barta László, lap-tulajdonos és kiadó az orsz. központi jegyzői egylet. VII. évfolyam. Ára 6 ft.

Magyar Ipar. Az országos magyar iparegyesület közlönye. Szerk. Mudrony Soma; fõmunkatárs: Gelléri Mór. VII. évfolyam. Megjelen a hó első és második felében. Ára nem tagoknak 3 ft.

Magyar Tisztviselők. Szerk. és kiadó-tulajdonos Csikvári Jákó. VII. évfolyam. Ára 5 ft.

Vadász-Lap. Szerk. és kiadó-tulajd. Sárkány János Ferenc; szerkesztõtárs Egerváry Gyula; megjelen minden hó 5-, 15- és 25-kén. VII. évfolyam. Ára 6 ft.

Vállalkozók Lapja. Szerk. és kiadó-tulajdonos Wittenrath K. János. VII. évfolyam. Ára 8 ft.

Büntető Jog Tára. Szerk. Németh Péter; belmunkatárs Baumgarten Károly és dr. Törty Gusztáv; kiadja Khór és Wein. VII. évfolyam. Ára 8 ft.

Budapesti Lloyd. Hiteles sorsolási tudósító. Szerkesztő Engel Zsigmond. VII. évfolyam. Megjelen havonként 3-4-szer. Ára 2 ft.

Magyar Mercor. Hiteles sorsolási tudósító. Kiadó és tulajdonos Lory J. bankár. VII. évfolyam. Megjelen minden húzás után magyar és német szöveggel. Ára 2 ft.

Magyarország és Környékének Időjárásáról. Távirati jelentések. Szerk. és kiadja dr. Szentgyörgyi Weiss. VII. évfolyam. Megjelen mindennap. Hivatalból küldetik szét.

Telekkönyvi Közlöny. Szerk. Tilkowszky Fridolin; társzerkesztő Káplány Géza; lap-tulajdonos: a telekkönyvvezetők országos egyesülete. VII. évfolyam. Megjelen minden hó 1-én és 16-án. Ára 4 forint.

Magyar Kereskedők Lapja. Szerk. Kende Zsigmond; fõmunkatárs Steiner József. VI. évfolyam. Ára 7 ft 50 kr.

Magyar Pénzügy. Szerk. Kormos Alfréd. VI. évfolyam. Ára az «Alt. Sorsolási Értesítő»-vel 10 ft.

Országos Törvényár. Kiadja a m. kir. belügyminisztérium. VI. évfolyam. Megjelen évenként 20-24 szám. Ára 4 ft.

Magyar Fortuna. Sorsolási lap. Kiadja Kóváry Armin vállalkozó. VI. évfolyam. Megjelen minden húzás után magyar és német szöveggel. Ára 2 ft.

Községi Értesítő. A földmívelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. minisztérium közlönye. V. évfolyam. Ára 10 ft.

A M. Mernők- és Építész-Egylet Heti Értesítője. Szerk. Ney Béla; kiadja: a Magyar Mernők- és Építész-Egylet. V. évfolyam. Az egyesület tagjainak minden utánizetés nélkül küldetik.

Magyar Háziaszony. Szerk. Andrea; kiadó-tulajdonos dr. Murányi Armin. V. évfolyam. Ára 6 ft.

A Jog. Szerk. és kiadja dr. Révai Lajos és Dr. Stiller Mór. V. évfolyam. Ára 6 ft.

Magyar Szerzőmunkák Lapja. A magyar szerzők országos egyesületének közlönye. Szerkesztő Bosányi Endre. IV. évfolyam. Megjelen havonként kétszer. Ára 4 ft.

Oklató Háziorvos. Szerk. és kiadó-tulajdonos dr. Bruck Lipót; fõmunkatárs dr. Major Antal. IV. évfolyam. Ára 4 ft.

Magyar Közigazgatás. Szerk. és kiadó-tulajdonos Boncza Miklós. IV. évfolyam. Ára 6 ft.

Ertesítés a budapesti hitelközi védegyelet tagjaihoz. IV. évfolyam. Megjelen havonként kétszer. Az egylet tagjainak ingyen küldetik.

Községzsátsai Lap. Szerk. és tulajdonos Spitzer Lipót. IV. évfolyam. Ára 6 ft.

A Földmívelési Minisztérium Értesítője. IV. évfolyam. A községeknek ingyen küldetik.

Színész Lapja. Szerk. Bényei István; kiadja a magyar színész-egyesület központi igazgató-tanácsa. IV. évfolyam. Ára 6 ft.

Gazdák Kalauza. Szerk. Bosányi Endre; kiadó-tulajdonos és fõszerk. Wágner László, a «Földmívelési Érdekeltek» szerkesztője. III. évfolyam. Ára 5 ft.

Magyar Nemzetgazda. Szerk. és lap-tulajdonos Mende Bódog. III. évfolyam. Ára 10 ft.

Aessonlap. Organum Pharmaciae. Szerk. és tulajdonos Rácz Károly; kiadó-tulajdonos id. Poldini Ede és társa. III. évfolyam. Ára 8 ft.

Heracles. Testgyakorlati közlöny. Szerk. Porcsolt Jenő és Porcsolt Kálmán; kiadja Aigner Lajos. III. évfolyam. Ára 8 ft.

Kőbányai Közlöny. A sertés- és kőbányák, tenyésztők és hentesek érdekeit képviselő hetilap. Szerk. Péterfi László. III. évfolyam. Ára 10 ft. (Magyar és német szöveggel.)

Magyar Dohány-Ujság. Szerk. és kiadó-tulajdonos Daróczi Vilmos. III. évfolyam. Megjelenik minden hó 1-én és 16-án. Ára 4 ft.

Magyar Gazdasszonyok Lapja. Szerk. Sággy Józsa. III. évfolyam. Megjelen minden hó 1-én és 15-én. Ára 4 ft.

Magyar Lloyd. Szerk. és kiadó-tulajdonos Steiner József. III. évfolyam. Ára 8 ft.

Pénzügyörégi Közlöny. Szerk. és kiadó-tulajdonos Kodács Ferenc. III. évfolyam. Ára 4 ft.

Ügyvédek Lapja. Szerk. és lap-tulajdonos dr. Wolf Vilmos. III. évfolyam. Ára 6 ft.

Vendégülők Lapja. Szerk. és lap-tulajdonos Ihász György. III. évfolyam. Megjelenik havonként 2-szer. Ára 4 ft.

A Főváros. A fővárosi érdekek közlönye. Szerk. dr. Toldy László; fõmunkatárs és kiadó-tulajdonos Könyves N. István. II. évfolyam. Ára 8 ft.

Gyógyszerészi Közlöny. Szerk. és kiadja Csurgay Kálmán. II. évfolyam. Ára 8 ft.

A Magyarországi Borbolyók és Fodrászok Lapja. Szerk. és kiadja Pollák József. II. évfolyam. Megjelen minden hó 1. és 15-kén. Ára 5 ft.

Magyar Union. Kiadja Brandt Arnold váltóüzlete. II. évfolyam. Megjelen minden húzás után. Ára 2 ft.

Adó- és Illetékügyi Kalauz. Állam-pénzügyi szakközlöny. Szerk. Róka József; kiadja Székely Simon. I. évfolyam. Megjelen havonként kétszer. Ára 4 ft.

Katonai Lapok. Szerk. és kiadó Bolgár Ferenc. I. évfolyam. Ára 8 ft.

Magyar Királyi Póstatákarékpénztári Közlöny. I. évfolyam. Megjelen hetenként két szám.

Telegrafügyi Szemle. Szerk. és kiadja Botár János. I. évfolyam. Megjelen havonként kétszer. Ára 6 forint.

Zenelap. Szerk. és lap-tulajdonos Sággy József. I. évfolyam. Megjelen havonként háromszor. Ára 6 ft.

Vasúti Hírlap. Szerk. és kiadó-tulajdonos Palesko Ottmár és ifj. Berkovics Sándor. I. évfolyam. Ára 6 ft.

Vidéken.

A Nép Kertész. (Korpona.) Szerk. Lukácsy Aladár; kiadó Vörös F. XXX. évfolyam. Megjelen havonként kétszer. Ára 3 ft.

Bányászati és Kohászati Lapok. A m. kir. bányászati Akadémia közlönye. (Selmec.) Szerk. Farbak István. XIX. évfolyam. Megjelen minden hónap 1-én és 15-én. Ára 6 ft.

Erdélyi Gazda. (Kolozsvár.) Az erdélyi gazdasági egylet közlönye. Szerk. Gaman Vilmos. XVIII. évf. Ára 2 ft. Az egylet tagoknak ingyen küldetik.

A Gyakorlati Mezőgazda. (Magyar-Óvár.) Szerk. és kiadja Sporzon Pál. XV. évf. Ára 6 ft.

Szabadkai Közlöny. (Szabadka.) Kereskedelmi és iparlap. A szerkesztésért felelős Schlesinger Sándor. XI. évfolyam. Ára helyben 2 forint, postán 2 forint 50 krajczár.

Orvos-Természettudományi Szemle. A biharmegyei orvos-gyógyász és természet-tudományi egylet közlönye. (Nagy-Vár.) Szerk. dr. Bodor Károly. X. évf. Megjelen havonként kétszer. Ára 4 ft. Egyleti tagok évdi fejében kapják.

Ertesítő a kolozsvári orvos-természettudomány-társulat gyűléseiről. (Kolozsvár.) A választmány megbízásából összeállította dr. Kling Nándor titkár. X. évfolyam. Megjelen havonként 2-3 szám.

Összehasonlító Irodalomtörténelmi Lapok. (Acta Comparationis Litterarum Universarum.) (Kolozsvár.) Szerkesztő és kiadó-tulajdonos dr. Meltz Hugó. IX. évf. Megjelen havonként kétszer. Ára 6 ft.

Színészeti Közlöny. (Temesvár.) Szerk. Báthory Románics Mihály. VII. évfolyam. Ára 4 ft.

A Zalamegyei Gazdasági Egyesület Értesítője. (Zala-Egerszeg.) Külön lenyomat a «Zalamegye» című lapból. Megjelen havonként. Az egyesület tagjai ingyen kapják.

Szólószati, Borászati- és Gazdasági Lap. (Kassa.) Szerk. és kiadó-tulajd. Maurer János. VII. évfolyam. Megjelen minden hó 15-én és 30-án. Ára 4 forint.

Ertesítő. Törvénykezési és vegyes tartalmu heti közlöny. (Maros-Vásárhely.) Szerk. és lap-tulajdonos Kuti Albert; kiadó Szabó Gyula. VI. évf. Ára 5 ft.

Ertesítő. A m. k. tengerészeti hatóság hivatalos közlönye. (Fiume.) Kiadja a magyar tengerészeti hatóság. VI. évfolyam. Megjelen hetenként háromszor.

magyar és olasz szöveggel. Ára helyben 7 ft, postai szétküldéssel 9 ft.

Alföldi Iparlap. (Szeged.) Fõszerk. Bakay Nándor; szerk. ifj. Szomlányi Nándor; fõmunkatárs Babos Elek; lap-tulajdonos a «Szegedi Ipartársulat». V. évfolyam. Ára 4 ft.

Gazdasági Értesítő. (Eperjes.) Szerk. Mészáros Nándor; kiadja a «Sárosmegyei gazdasági egyesület». III. évfolyam. Megjelen minden két héten egyszer. Az egyesület tagjai ingyen kapják.

Kereskedő Ifjak Lapja. (Kun-Félegyháza.) Szerk. és kiadó Neubauer Mihály. III. évf. Ára 5 ft 60 kr.

Népiskola. (Felső-Lőd.) Szerk. Ebenspanger. III. évfolyam. Ára 2 ft 40 kr. (Magyar és német szöveggel.)

Keresztény Testvérség. (Kecskemét.) Keresztény társadalmi, közgazdasági és szépirodalmi hetilap. Szerk. és lap-tulajdonos Nagy Imre. II. évfolyam. Ára 4 forint.

Tanügyi Lapok. (Szabadka.) Szerk. Tones Gusztáv. I. évfolyam. Megjelen a nagy szünetet kivéve havonként kétszer. Ára 3 ft.

Összesen = 97.

VIII. VIDÉKI LAPOK

(nem politikai tartalommal).

Debreczen-Nagyváradai Értesítő. (Debreczen.) Szerkesztő Tóth László; fõmunkatárs Sipos Bálint; kiadó-tulajd. Zichermann H. XLIV. évfolyam. Ára 2 ft.

Zalai Közlöny. (Nagy-Kanizsa.) Lapvezér és kiadó Szalay Sándor; szerk. Vass Almos; lap-tulajdonos Wajdits József. XXV. évfolyam. Ára 5 ft.

Ung. (Ungvár.) Szerk. és kiadja Fincick Mihály; fõmunkatárs Bánóczy Ferenc. XXIV. évfolyam. Ára 4 ft.

Borsod. (Miskolc.) Szerk. Miskolczy Pál; kiadó-tulajdonos Forster Rezső. XX. évfolyam. Ára 4 ft.

Nagyszombat. Hetilap. (Nagyszombat.) Szerk.-tulajdonos Th

IX. HIRDETESI LAPOK.

Budapesten.

Nemzetközi Kalauz. Szerk. és kiadó-tulajdonos Benjamin Manó. III. évfolyam. Ingyen osztatik. (Magyar és német nyelven.)

Magyar Nemzeti Hírdető. Szerk. és kiadó-tulajdonos Perczel Gyula és Vezekényi Gyula. I. évfolyam. Megjelen minden hó 10- és 25-én magyar és német szöveggel. Ára 12 frt.

Vidéken.

Nógrádmegyei Hivatalos Hírlő. (Balassa-Gyarmat.) Kiadja a jegyző-hivatal. XXIII. évfolyam.

Kolozsvármegyei Hivatalos Közlönye. (Kolozsvár.) IX. évfolyam. Ára 4 frt.

Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegyei Hivatalos Közlönye. (Szolnok.) X. évfolyam. Megjelen havonként 2-3-szor.

Megyei Híradó. Hivatalos hetilap. (Kaposvár.) Szerk. Roboz István; lapkiadó Roboz István és Hagelmann Károly. V. évfolyam.

Háromszéki Hírdető. (Sepsik-Sz. György.) Szerk. Vajna Miklós, megyei aljegyző. III. évfolyam. Ára 4 frt.

Osszesen = 7.

X. FOLYÓIRATOK.

Budapesten.

Erdészeti Lapok. Az országos erdészeti egyesület közlönye. Szerk. Bedő Albert; főszerkesztő Divald Adolf. XXV. évf. Megjelen havonként egyszer. Ára 8 frt.

Nyelvtudományi Közlemények. Szerk. Budenz József; kiadja a magyar tudományos akadémia. XXV. évfolyam. Megjelen évenként 3 füzeten. Ára 3 frt.

Gyorsírói Lapok. Szerk. Markovics Iván, kiadja a budapesti magyar gyorsíró-egylet. XXIV. évf. Megjelen évenként tízszer. Ára a mellékkel együtt 2 frt.

A Magyar Tudományos Akadémia Értesítője. Kiadja a magyar tudományos akadémia. Szerk. a főtákar. XX. évfolyam.

Századok. A magyar történelmi társulat közlönye. Szerk. Szilágyi Sándor. XX. évfolyam. Megjelen minden hó 15-én (aug. és szept. hónapokat kivéve). Ára 6 frt; a társulat tagjai tagdíj (5 frt) fejében kapják.

Archaeologiai Értesítő. A m. t. akad. archaeologiai bizottságának és az orsz. embertani s régészeti társulat közlönye. Kiadja a magyar tudományos akadémia. Szerk. Hampel József. XX. évfolyam. Megjelen minden hónap közepé táján, augusztus és szeptembert kivéve. Ára 3 frt.

Országos Középiskolai Tanáregyleti Közlöny. Szerk. Sebestény Gyula. XIX. évfolyam. Megjelen, a nagy szünetet kivéve, minden hó elején. A tagok tagsági díj (4 ft) fejében kapják.

Magyar Műnök és Építész-Egylet Közlönye. Szerk. Ney Béla. XVIII. évfolyam. Megjelen két havonként. Ára 10 frt.

Természettudományi Közlöny. Kiadja a magyar természettudományi társulat. Szerk. Szily Kálmán, Fodor József és Paszlavszky József. XVIII. évfolyam. Megjelen minden hónap 10-én. Ára 5 frt.

Magyar Gyorsíró. Szerk. P. Gyurmán Andor; kiadja a budapesti II. ker. kir. egyetemi fögymnasium gyorsíró-köre. XVII. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 3 frt, egyleti tagoknak 2 frt.

Távirázati Közlemények. Kiadja a közmunka- és közlekedési m. kir. minisztérium távirat-osztálya. XVI. évfolyam. Megjelen negyedévenként.

A m. kir. Távirázati Rendeletek Tára. Kiadja a közmunka- és közlekedési m. kir. minisztérium távirat-osztálya. XVIII. évfolyam.

Földtani Közlöny. Kiadja a magyar földtani társulat. Szerk. Pethő Gyula és Schaffarzik Ferencz titkárok. XVI. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Ára 5 frt. A társulati tagok tagsági díjukban kapják.

Magyar Nyelvőr. Szerk. és kiadja Szaryas Gábor. XV. évfolyam. Megjelen minden hó 15-én. Ára 5 frt.

Magyar Tanügy. Szerk. Alexander Bernát; kiadja az Eggenberger-féle könyvkereskedés (Hoffmann és Molnár). Új folyam IV. (XIV. kötet.) Megjelen, aug. és szept. hónapokat kivéve, havi füzetekben. Ára 6 frt.

Budapesti Szemle. A m. t. Akadémia megbízásából szerk. Gyulai Pál; kiadja a Franklin-Társulat. XIV. évf. Megjelen 10 írny havi füzetekben. Ára 12 frt.

Földrajzi Közlemények. Kiadja a magyar földrajzi társaság. Szerk. Berecz Antal; a francia kivonattal szerkesztő Király Pál. XIV. évfolyam. Megjelen évenként 10 füzeten. Ára 5 frt. Társulati tagok tagsági díjuk fejében kapják.

Statisztikai havi füzetek. Kiadja a fővárosi statisztikai hivatal. Szerk. Körsi József, igazgató. XIV. évf. Ára 4 frt.

A Ludovica Akadémia Közlönye. Szerk. és kiadja a m. k. honvédségi Ludovica Akadémia tanári kara. XIII. évf. Megjelen havi füzetekben. Ára 4 forint.

Elő magyar-német „Vasúti és Gőzhajózási Kalauz”. Kiadó Gortisch Albert. XIII. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Ára 4 frt.

Hajnal. Magyarország nagy-országnak hivatalos közlönye. Szerk. Aigner Lajos. XIII. évfolyam. Ára a tagok számára 3 frt. (Magyar és német szöveggel).

Magyar Igazságügy. Szerk. dr. Tarnai János; kiadja Singer és Wolfner. XIII. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Ára 12 frt.

Figyelő. Irodalomtörténeti közlöny. Szerk. és kiadja Abafi Lajos. XI. évfolyam. Megjelen — júl. és aug. hónapokat kivéve — havi füzetekben. Ára 8 frt.

Israelita Tanügyi Értesítő. Szerkesztő Szántó Eleázár; kiadja az „Orsz. magy. izr. tanító-egyesület”. XI. évfolyam. Megjelen havonként egyszer. Ára nem tagoknak 2 frt.

Kélet. A magyarországi 3. fokú szt. Jánosrendi nagy páholy tisztikarának hivatalos közleményei. Szerk.

Hausdorfer József. XI. évfolyam. Megjelen havonként a tagok számára.

Polgári Iskola. A polg. isk. tan-egyesület közlönye. Szerkesztő Szécsényi István. XI. évfolyam. Megjelen aug. és szept. hónapokat kivéve havonként egyszer. Ára 2 frt. Az egyesület tagjai ingyen kapják.

Egyetemes Philologiai Közlöny. Szerk. és kiadja Heinrich Gusztáv és P. Thewrewk Emil; X. évfolyam. Megjelen, a szüneteket kivéve, minden hónap elején. Ára 6 frt.

Gallus. Közlemények a baromfitenyésztés és nyúlászatról. Szerk. és kiadó-tulajdonos Grubicz Gyula. A nyúlászati rovat vezetője br. Ambrózy Béla. X. évfolyam. Megjelen minden hó 15-én. Ára 3 frt.

Kisdednevelés szülők, kisdenevelők és a nevelési barátai számára. Szerk. Dömötör Géza; kiadja a „Kisdednevelők országos egylete”. X. évfolyam. Megjelen havonként egyszer. Ára 4 frt.

Nemzetgazdasági Szemle. Szerkesztő és kiadja György Endre. X. évfolyam. Ára 6 frt.

Természettudományi Füzetek az állat-, növény-, ásvány- és földtan köréből. Szerk. Herman Ottó; szak-szerkesztők Frivaldszky J., Janka Viktor és Schmidt Sándor; kiadja a magyar nemzeti muzeum. X. évfolyam. Megjelen évenként. Ára 3 frt.

Egyházművészeti Lap. Szerk. és kiadja dr. Czobor Béla. IX. évfolyam. Ára 3 frt.

Tájékoztató. Szerk. és kiadó Füssy Tamás. IX. évf. Megjelen havonként. Ára 6 frt.

Történelmi Tár. Érvényes folyóirat. Kiadja a magyar történelmi társulat közvetítése mellett a m. tud. akadémia történelmi bizottsága. Szerk. Szilágyi Sándor. IX. évfolyam. Ára a történelmi társulat tagjainak 2 frt. 80 kr.; bolti ára 5 frt 20 kr.

Veterinarius. A magyarországi állatorvosok társulat közlönye. Szerk. Krausz Károly. IX. évfolyam. Megjelen minden hó 15-én. Ára 6 frt.

Havi Közlemények. Révai testvérek ódon munkái tárából. Szerk. Révai Leo. VII. évfolyam. Megjelen havonként. (Négy évig szünetelt.)

Havi-Tudósító. Kiadja a Rothbaum R.-féle antiquár könyvkereskedés. VII. évfolyam. Megjelen időhöz nem kötött számokban.

Magyar Pedaogiai Szemle. Tanügyi havi közlöny. Szerk. és kiadja Bill József. VII. évfolyam. Ára 2 frt 50 kr.

Művészeti Lapok. A magyar országos művészeti egyesület közlönye. Szerk. Kriesch János. VII. évfolyam. Megjelen havonként egyszer. Ára 3 frt. (A tagok 2 frt tagsági díj fejében kapják.)

Nemzeti Nénevelés. Havi folyóirat, leányiskolák tanítónői, tanítói és általán nőneveléssel foglalkozók számára. Szerk. és kiadja a budapesti sugárúti állami tanító-nőképző intézet tanítói. VII. évfolyam. Ára 5 frt.

Tízoltó-Közlöny. Szerk. Bárány N. Ernő; kiadó és tulajdonos a budapesti önkéntes tízoltó-egylet. VII. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 2 frt 40 kr.

Földtani Értesítő. Kiadja a magyar földtani társulat. Szerk. Inkey Béla és Schaffarzik Ferencz titkárok. Megjelenik a társulat üléseit követő vasárnapokon. VII. évfolyam. Ára 1 frt, a társulat tagjai ingyen kapják.

Gyümölcsészeti és Konyha-Kertészeti Füzetek. Kiadja az országos magyar gazdasági egyesület. Szerk. Villási Pál. VII. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Ára 4 frt.

Jó Pásztor. Egyházzónoklati folyóirat. Szerk. és kiadja Hajóssy Gy. Krizánt. VII. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Ára 4 frt.

12 Rópirat. Antisemitikus folyóirat. Havi folyóirat. Szerkesztő és kiadja Istóczy Győző. VII. évfolyam. Ára 3 frt.

Körlevél. A budapesti kereskedő ifjak társulata közlönye. Szerk. Héder Sándor titkár. VII. évfolyam. Megjelen minden hó 1. én. Ára 2 frt, társulati tagoknak ingyen jár.

Magyar Philosophiai Szemle. Szerk. Bokor József és Buday József; kiadja Aigner Lajos. V. évfolyam. Megjelen két havi füzetekben. Ára 5 frt.

La Toilette. A férfiszabók szaklapja. Szerk. és kiadó-tulajdonos Krausz Adolf. V. évfolyam. Megjelen havonként egyszer magyar és német szöveggel. Ára 3 frt.

Útmutató. A magyar és közös közlekedési vállalatok hivatalos menetrendkönyve. Kiadja a „Vasúti és Közlekedési Közlöny”. V. évfolyam. Megjelen évenként 8-10-szer, rendszeren a hó első napjaiban. Ára helyben 4 frt, vidékre 5 frt.

Mathematikai és Természettudományi Értesítő. Szerk. König Gyula; kiadja a Magyar Tudományos Akadémia. IV. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Ára 3 frt.

Katholikus Theologiai Folyóirat. Szerk. dr. Breznay Béla. IV. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Ára 5 frt.

A Hitközségi Hivatalnok. A „Magyar izraelita hitközségi hivatalnok országos egyesületének” közlönye. Szerk. Prof. Friedmann. IV. évfolyam. Megjelen havonként egyszer, magyar és német szöveggel. Ára 2 forint.

A M. kir. Technologiai Iparmúzeum Közleményei. IV. évfolyam.

Népszerű Természettudományi Előadások Gyűjteménye. Szerk. dr. Fodor József és Paszlavszky József. IV. évfolyam. Megjelen negyedévenként. Ára társulati tagoknak 1 frt, nem tagoknak 1 frt 50 kr.

Házánk. Történelmi közlöny. Szerk. Abafi Lajos. III. évfolyam. Megjelen havonként egyszer, július és aug. hónapok kivételével. Ára 6 frt.

Graphica. A könyv- és könyvművészet és rokonágának szakközlönye. Szerk. és kiadó-tulajdonos Szőlősy Mihály. IV. évfolyam. Megjelen havonként egyszer. Ára 2 frt.

Gyorsírói Lapja. Szerk. Kozáry József. III. évfolyam. Megjelen minden hó 15-én. Ára 1 frt 50 kr.

Magyar Salon. Szerk. és kiadja Fekete József és Havasi József. III. évfolyam. Megjelen minden hó 1-jén. Ára 7 frt.

Revartani Lapok. Havi folyóirat különös tekintettel a hasznos és káros rovarokra. Szerk. és kiadja

Bíró Lajos, Lendl Adolf és Vangel Jenő. III. évfolyam. (Magyar és francia szöveggel). Ára 4 frt.

Tornaügy. Szerk. Szedlacssek Lajos; kiadja a Magyarországi tornatanítók egylete. III. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 3 frt.

Turul. A Magyar Heraldikai és Genealogiai Társaság közlönye. Szerk. Fejérfapataky László. III. évfolyam. Megjelen évenként. A társulat tagjai tagdíj díj (5 frt) fejében kapják.

Állat-Barát. A budapesti állatvédők egyesület közlönye. Szerk. Szallanbach Imre. II. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 1 frt.

Csitvári Krónika. Folyóirat a múlt századból. Szerk. egy Vén Deák; kiadja Nádor Kálmán. II. évfolyam. Megjelen évenként füzetekben. Ára 1 frt 80 kr.

Haza és Külföld. Szerk. és kiadó-tulajdonos Thewrewk Árpád. II. évfolyam. Megjelenik a hónap elején. Ára 2 frt.

Magyar Zsidó Szemle. Szerk. Bacher Vilmos és Bánoczi József. II. évfolyam. Megjelenik a nagy szünetet kivéve havonként. Ára 6 frt.

A Legszentebb Rózsafüzér Királynéja. Szerk. és kiadja P. Angelicus, a mariásteri trappista zárda. II. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 1 frt 50 kr.

Magyar Földi Lapok. Kiadó és tulajdonos Édeskuty L. II. évfolyam. Megjelen évenként. Magyar és német szöveggel. Ára 1 frt.

Művészeti Ipar. Az orsz. magyar iparművészeti muzeum és a m. iparművészeti társulat közlönye. Szerk. Pasteiner Gyula. II. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 6 frt.

Szépírók. Szerk. és kiadja Nagy Sándor. II. évfolyam. Megjelen a nagy szünetet kivéve havonként. Ára 2 frt.

Balatonegylet Hivatalos Értesítője. Szerk. dr. Sziklay János. I. évfolyam. Megjelen időhöz nem kötve. Az egyleti tagok ingyen kapják.

Biztosítási Szemle. Szerk. és lapkiadó Argus I. évfolyam. Megjelen havonként egyszer, esetleg többször. Ára 3 frt.

Híres Munkák Bírálatai. Szerk. és kiadja Lenkey Ferencz. I. évfolyam. Megjelen havonként. Egy példány Ára 15 kr.

Kertészeti Lapok. Az országos magyar kertészeti egyesület havi közlönye. Szerk. dr. Fialowski Lajos. I. évfolyam. Ára 5 frt.

A Külföldi Szónokok. Szerk. és kiadó-tulajdonos Ribényi Antal. I. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 7 frt 20 kr.

Vidéken.

Jézus Szent Szívének Hírnöke. (Kaloosa.) Szerk. és kiadja Tóth Mike. XX. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 1 frt 50 kr.

Uj Magyar Sion. Egyházi-irodalmi folyóirat. (Esztergom.) Szerk. és kiadja Zádori János. XVII. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Ára 6 frt.

Gazdasági Értesítő. (Temesvár.) A temesvári gazdasági egyesület közlönye. Szerk. és kiadó Mokry és Graffay Kálmán. XVII. évfolyam. Megjelen havonként kétszer. Ára 5 frt; társulati tagoknak és tanítóknak 4 frt.

Keresztény Magvető. (Kolozsvár.) Szerkesztik és kiadják Péterfi Dénes és Kovács János. XVI. évfolyam. Megjelen kéthavi füzetekben. Ára 2 frt 40 kr.

Közlöny a debreczeni „Hitnasszaki önképző társulat köréből”. (Debreczen.) Szerk. Szentgyörgyi Kálmán, Dobi Mór és Bihari Lajos. XVI. évfolyam. Megjelen 8 számban minden hó 15-én. Ára helyben 1 frt 50 kr., vidékre 1 frt 70 kr.

Történelmi és Régészeti Értesítő. (Temesvár.) A délmagyarországi történelmi és régészeti társulat közlönye. Szerk. Pontelly István titkár. XII. évfolyam. Megjelen évenként füzetekben. A társulat tagjai ingyen kapják. Nem tagoknak 4 frt.

Gazdasági Néplap. (Pécs.) A baranyamegyei gazd. egyesület hivatalos közlönye. Szerk. Liebbald Béni. XII. évfolyam. Megjelen minden hó 1-ső napján. Ára nem tagoknak 1 frt.

Irodalmi Szemle. (Eger.) Szerk. és kiadja Luga László. XI. évfolyam. Megjelen minden hó 1-jén Ára 1 forint.

Orvos-Természettudományi Értesítő. (Kolozsvár.) Kiadja a kolozsvári orvostermészettudományi társulat. Szerk. Kling Nándor, Koch Antal és Entz Géza. XI. évfolyam. Megjelen havonként.

Isten Igéje szent beszédekben. (Esztergom.) Szerk. Jagiecs Lajos, ravazdi lelkész; kiadja Buzarovicz Gusztáv. XI. évfolyam. Megjelen kéthavi füzetekben. Ára 2 forint.

Magyar Műh. (Buziás.) Szerk. báró Ambrózy Béla és Grand Miklós; főszerkesztő Kovács Antal; kiadó-tulajdonos a délmagyarországi méhészet-egylet. X. évfolyam. Megjelen minden hó 1-jén. Tagoknak ingyen küldetik. Nem tagoknak 2 frt.

Magyar Növénytan Lapok. (Kolozsvár.) Szerk. és kiadja Kálmán Ágost. X. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 3 frt.

Havi Közlöny. Az elméleti és gyakorlati lelképítésszolgálat közlönye. (Temesvár.) Szerk. kiadó Tokody Ödön. IX. évfolyam. Megjelen minden hó 15-én. Ára 4 frt.

Természettudományi Füzetek. (Temesvár.) Kiadja a délmagyarországi természettudományi társulat. Szerk. Válló Vilmos X. évfolyam. Megjelen évenként füzetekben. Ára 4 frt, a társulat tagjai ingyen kapják.

Magyar Protestáns egyházi és iskolai Figyelő. (Kecskemét.) Szerk. és kiadja Czelder Márton. VIII. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Ára 4 frt.

Győrvidéki Gazda. (Győr.) A Győrvidéki gazdasági Egylet közlönye. Szerk. Petz Adolf. VIII. évf. Megjelen minden hónap elején. Ára nem tagoknak 1 frt 20 kr.

Győrvidéki Tanítóegylet Értesítője. (Győr.) Szerk. Jilg J. Ede. VIII. évfolyam. Megjelen havonként. Ára nem tagoknak 1 frt.

Protestáns Pap. (Kölesd.) Szerk. és kiadja Lágler Károly és Kálmán Dező. VIII. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Nyom. Keskeméten. Ára 4 frt.

Egyesületi Értesítő. (Szombathely.) A vas megyei gazd. egyesület megbízásából. Szerk. Bertha György és Rösler Károly. VII. évfolyam. Megjelen minden hó közepén. Ára nem tagoknak 1 frt.

Evangeliumi Lelkesítő Társ. (Kecskemét.) Szerk. és kiadja Czelder Márton; VII. évfolyam. Megjelen havi füzetekben. Ára 3 frt.

Gazdasági Értesítő. (Sopron.) Szerk. Töpler Samu. VII. évfolyam. Megjelen minden évben legalább 6-szor. Ára nem tagoknak 2 frt.

Gazdasági Értesítő. (Sátorlaj-Ujhely.) Szerk. Löcherer Andor; kiadó-tulajdonos a „Zemplénmegyei gazdasági egyesület”. VII. évfolyam. Ára 2 frt.

Mária Országa az Imagyleti évkönyvvel. (Győr-Szent-Márton.) Naphoz nem kötött havi értesítő. Szerk. Kunze Leo. VII. évfolyam. Ára 1 forint 12 kr.

Egyesületi Értesítő. (Aranyos-Maróth.) A bars megyei gazdasági egylet havi közlönye. Szerk. Szobonya Bertalan egyleti titkár. VI. évfolyam. Megjelen minden hó elején. Ára nem tagoknak 2 frt.

Gazdasági Közlöny. (Kassa.) Szerk. Bukuresti D. János; kiadja az abauj. és tornamegyei gazdasági egyesület. VI. évfolyam. Megjelen minden hó 1-jén. Ára 2 frt. Egyleti tagoknak ingyen küldetik.

A kath. Hittérjesztés Lapja. (Nagyvárad.) Képes folyóirat. Szerk. és kiadó Nagy István; VI. évfolyam. Megjelen 10 füzeten évenként. Ára 3 frt.

Iskolai Szemle. (Csurgó.) Szerk. és kiadó Adorján Miklós; szerkesztőtárs Bárány Gyula és Pethes János. VI. évfolyam. Megjelen júl. és aug. hónapokat kivéve minden hó 10-kén. Ára 1 frt 60 kr.

Ungamegyi Tanügy. (Ungvár.) Szerk. Ember János. VI. évfolyam. Megjelen minden hó végével. Ára 2 frt.

Fényképesztési Lapok. (Kolozsvár.) Szerk., kiadó és lapkiadó Vess Ferencz. V. évfolyam. Megjelen havonként. Ára 4 frt.

Magyar Földmívelés. (Győr.) A válvideki gazdasági kör közlönye. Gazdasági havi füzet. Szerk. Vasadi Balogh Lajos. V. évfolyam. Ára 1 frt.

Bihari Gazda. (N.-Váradi.) Szerk. Patkó György; kiadja a biharmegyei gazdasági egylet. V. évfolyam. Megjelen havonként egyszer.

Gazdasági Utmutató. (Nyitra.) Szerk. Szakács Péter, egyleti titkár. V. évfolyam. Megjelen havonként Ára 1 frt; egyleti tagoknak ingyen küldetik.

Gyakorlati Bibliamagyarázatok. Szerk. Garzó Gyula; főszerkesztők Könyves Tóth Kálmán és Barakonyi Kristóf. V. évfolyam. Megjelen minden két hónapban. Ára 4 frt.

Halászi Lapok. (Aranyos-Maróth.) A felsőmagyarországi halász-egylet értesítője. Szerk. dr. Ruffy Pál. V. évfolyam. Megjelen kéthavonként. Ára 3 frt; az egylet tagjai ingyen kapják.

Vegytani Lapok. (Kolozsvár.) Szerk. és kiadja Fabinyi Rudolf. V. évfolyam. Megjelen július és aug. kivételével minden hó elején. Ára 4 frt.

Honti Gazda. (Ipolyvás.) A megyei gazdasági egylet közlönye. Szerk. az egyesületi titkár. IV. évf. Megjelen időhöz nem kötött számokban. Ára 2 frt; az egylet tagjai ingyen kapják.

Vasvármegyei Tanügyi Értesítő. (Szombathely.) A vas megyei tanító-testület hivatalos közlönye. Szerk. Barabás György Sárvarót; szerkesztőtárs

Megkülönböztetendők a mesterséges sóból készült Seidlitz-poroktól.

Schmidthauer L. magyar
ÁSVÁNY-SEIDLITZ (PEZSGŐ) PORAI
1 adag ára 10 kr. 1 doboz 12 adag 1 f. o. é.

A hírneves nagy-igmándi keserű vízből nyert természetes forrás-sóból készített, olcsó és hatásos helyettesítő a költséges ásványvíz-gyógymódnak, nevezetesen **étvágy és emésztésihiány, felfúvódás, gyomorhurut, makacs székrekedés, sárgaság, máj és lépdagány, aranyér, elkövörösítés és vérbőség**nél; ártalmatlanságuknál fogva pedig elébe helyezendők a drasztikus nagybörzst Aloe tartalmú laboratóriumnak. — Ezen háznak egyik kiftűnő gyógyforrásából előállított készítményre annál is inkább felhívjuk az orvos urak és szenvedők figyelmét, mert a külföldi hasonlatosság és jutányossága mindenkinek lehetővé teszi ezen egészséges és áldásos hatású gyógymód alkalmazását. — Postai megrendelést dobozonként 1 forint 20 kr. előleges beküldése mellett, bérmentve s ajánlva azonnal megküld a n.-igmándi kút kezelősége Komáromban. — Raktár Budapest, Török József gyógyszerésznél király-utca 12. sz.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent s minden könyvtárban kapható — az osztrák tartományok számára **Szelinski György** csász. kir. egyet. könyvtárának Bécsben L. Stephansplatz No. 6.

MAGYAR OLVASÓKÖNYV.

SZERKESZTETTÉK

LEHR ALBERT és RIEDL FRIGYES.

Térképekkel és illusztrációkkal.

Első kötet, a középiskolák I. osztálya számára.

Ára füzve 80 kr.

Második kötet, a középiskolák II. oszt. számára.

Ára füzve 1 frt 20 kr.

Harmadik kötet. — Ára füzve 1 frt 20 kr.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi ministerium által 1883 május hó 4-én 15,269. szám alatt ajánlatott.

LIPPMANN
KARLSBADI
PEZSGŐ-PORA

A karlsbadi ásványvizekből nyert forrás-termények segítségével készített, tehát ezek minden hatályos anyagát tartalmazza és minden gyógyító tulajdonait külön, érvényre juttatja.

Étvágyat gerjeszt. Használata kellemes.

Emésztést előmozdít.	Gyomorbajban szenvedőknek	Hatása biztos.
Vade-mecuma.		

Felülmulhatlan hashajtó szer.

Kivételes, gyors és biztos hatással. — Kellemes, olcsó és kényelmes helyettesítője alkalikus-savas ásvány-, keserű stb. vizeknek.

Előgyógyítás. Utógyógyítás.
Házi és teli gyógyítás.

Egészséges tehát üdítő

minden csikarólag működő hajtszer, pilula stb. fölött elönyben részesítendő. — Orvosilag ajánlva gyomor-, bél-, máj-, vese- és hólyagbajoknak.

Elismert és sokat keresett háziszser.

Emésztési gyengeség vagy megzavart emésztésnél, étvágyhiány, ülő életmód által előidézett gyomor- s bél-atonia, nyálkasság és evés utáni rozslás, kellemetlen felfúvódás, felfúvódás, gyomorfájás, székrekedés, migraine, vérekeedés, aranyér, rendetlen széklet és makacs székrekedésnél. Approbált szer kövérég ellen. — Valódi csak akkor, ha minden adaggon védjegy, Lippmann kezevonása, látható.

Központi szétküldés: LIPPMANN gyógyszerháza, Karlsbadban.

Főletét Magyarország részére: **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyógyszerháza Budapestben. Kapható továbbá következő gyógyszerházakban: Budapest: Altvirth ur gyógyszerháza; Győr: Károlyi ur gyógyszerháza; Sopron: Csabó ur gyógyszerháza; Szabadka: Decsi ur gyógyszerháza. Nyitra: Tombor ur gyógyszerháza. Nagyváradon: Molnár ur gyógyszerháza. Nagy-Kanizsa: Belus ur gyógyszerháza. Pannónia: Bauer ur gyógyszerháza. Pozsony: Adler ur gyógyszerháza. Pácztor ur gyógyszerháza. Sopron: Csabó ur gyógyszerháza. Szabadka: Decsi ur gyógyszerháza. Solnocsbányán: Stanka ur gyógyszerháza. Szekesfehervár: Diehalla ur gyógyszerháza. Szeged: Barsay ur gyógyszerháza. Tata: Mennich ur gyógyszerháza. Temesvár: Jahnér, Hönig és Tócsai urk gyógyszerháza. Újvárad: Groz ur gyógyszerháza. Veszprém: Müller ur gyógyszerháza, Kúchler ur gyógyszerháza. Zombor: Galle ur gyógyszerháza.

Naponta friss **osztiga, nápolyi csipke, idei gyenge spárga, gyümölcs** és főzelék-conservék kapható

GÉCZY FERENCZ

baromfi-, vad- és csemegekereskedőnél
főüzlet: Duna-utca 10. szám.
fiók: Andrassy (sugar) ut 12.

1-ső cs. kir. kizár. szabad. ujonnan javított
Ruganyos sérvkötő

Legújabb találmány az amerikai, ujonnan javított ruganyos sérvkötő Politzertől; ez rugók nélkül van, tisztán ruganyból művésziessé szerkesztve s az a célja, hogy még a legüldübb sérvet is lehető legrövidebb idő alatt egyenes fekvésbe hozza, s ug nappal a legerőseztőbb munkát vagy a sokat járkálást, mint szintén éjjel alvásba is lehet végezni, a nélkül, hogy a sérvbajban szenvedő birtokában legkevésbé is volna akadályoztatva. Felette nagy hatása, hogy az még éjjel is a testen maradhat, mivel hogy a sérvkötő testre kiválóképpen játékosan kellemes nyomást gyakorol s a legtöbb esetben még a sérv biztos gyógyulást eszközöl. A legtöbb orvosi tekintélyek által elismert, megvizsgálva s a legjobbnak találva professor Kovács s sebész-köröda alelnöke, dr. Gross Lajos m. kir. egészségügyi tanácsos, dr. Glück Ignác kir. törvényszéki orvos által.

Alólirott egyszerűs mind nagy rak árt is tart angol és francz azél sérvkötőből, függesztő készülékeket (suspensorium) pumiburo szövötteket, mint szintén szarvasbőröket. A szarvasbőr gumi suspensoriumok célja, hogy a táglást megakadályozzák. Mehetsékendők, légszűrők, ágybeték ek, periódusok, pumivumok, gumiharisnyák s mindennemű gumi áruak. Sérvkötőknél kérem megjelölni: jobb, bal v. kettős, mint a test bőségét is, Megrendeléseket utánvetel mellett ellátom.

POLITZER MÓR cs. kir. szab. sérvkötő-készítő
6-10 frt, a kettősét darabja 10-16 frt. gyermekeknek félrelátom. Ugyanitt kapható legjobb amerikai sérvkötő. Egy téglára 3 frt.

Arak: urak, hölgyek és gyermekek számára, egyoldalmak darabja 6-10 frt, a kettősét darabja 10-16 frt. gyermekeknek félrelátom. Ugyanitt kapható legjobb amerikai sérvkötő. Egy téglára 3 frt.

6-IK SZÁM. 1886.

BUDAPEST, FEBRUÁR 7.

XXXIII. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG: / egész évre 12 frt
POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: / félévre ... 6 *

Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: / egész évre 8 frt
félévre ... 4 *

Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: / egész évre 6 frt
félévre ... 3 *

Külföldi előfizetésekhöz a postaiag meghatározott viteldij is csatolandó.

AZ ANGOL PARLAMENT MEGNYITÁSA.

VILMOS, az agg német császár személyesen nyitotta meg a porosz országgyűlést, megjelenven a képviselők körében, a mit már tíz éve, hogy nem cselekedett. Nagy trónbeszédének legfontosabb részét maga olvasta föl, míg a többiek fölolvasták Bismarck birodalmi kancellárja bízta, a ki a maga részéről szintén huzamos ideig hanyagolta volt el a porosz törvényhozó testületet, beérven azzal, hogy a birodalmi tanács üléseit látogatja.

A német császár és fő tanácsadójának e szokatlan leereszkedése méltán okozhatott feltűnést Európaszerte s cikkeztek is róla a lapok, mindenféle terveket sejtven a koronás fő e közlekedésében a nemzet képviselőihez.

Ugy látszik, a példa ragadós. Ujabbán az angol parlamentet is megnyitották. Január 21-én történt az ünnepélyes cselekmény, melynek fontosságát még nevelte az, hogy e megnyitáson is megjelent a birodalom koronás feje s hasonlóképpen huzamos távollattartzkodás után tette ezt. Itt sem kevésbé feltűnő az eset; mert igaz, hogy Vilmos császár egy 80-ik évét jóval túlhaladtott roskatag aggastyán, kinek már nagy megerőltetésebe kerül az ily ünnepélyes szertartásokon

való nyilvános szereplés; de Angliában meg viszont nő az uralkodó, a kinek szintén magas kor nyomja vállait, uralkodásának éveit pedig meghaladják Vilmos császár uralkodási éveinek kétszeresét.

Nem esoda hát, ha mindenféle kalandos kombinációkkal van tele a levegő, mert hisz a történetet bebizonyította, hogy az uralkodók nagy események előestéjén szokták leginkább figyelmükre érdemesíteni népeiket és azokat, kik a népet képviselik.

Egyébiránt úgy Német-, mint Angolországban eléggé indokolt a koronás fő figyelme. A mi nevezetesen Angliát illeti, annak törvényhozása

A PESTI HAZAI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR-EGYESÜLET XLVI-ik évi rendes közgyűlését

1886. évi február hó 13-dikán délutáni 4 órakor fogja megtartani Budapest, saját helyiségében, (IV., Egyetem-utca 2-ik szám alatt).

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése az 1885. évi üzleteredményről.
2. A mérleg és tiszta jövedelem iránti határozathozatal.
3. Egy igazgatósági tag választása.
4. Az egész felügyelő bizottságnak (6 felügyelő) újból való választása.
5. Igazgatósági előterjesztések.

Ezen közgyűlésre a t. cz. részvényesek azon figyelemztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 14. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja, akár saját személyében, akár meghatalmazott által szavazati jogát, kinek részvénye 1885 december 31-ig nevére iratott s a közgyűlést megelőző nap déli 12 óráig a társaság főpénztáránál még le nem járt szelvényeivel együtt letétetett. Kelt Budapest, 1886 január 25-én.

Az igazgatóság.

(Utánnymot nem díjazatik.)

A PESTI HAZAI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR-EGYESÜLET IGAZGATÓSÁGA

azon régiebb 4 $\frac{1}{2}$ - és 5 $\frac{1}{2}$ -os betétekre nézve, melyek az egyesületnél a félk részéről történt hosszabb visszafizetési határidők kikötése mellett még elhelyezve vannak, az alapszabályok 44. §-a alapján — a mennyiben az illető betevők és az egyesület között külön egyezmény nincs — a kamatlábat jelen hirdménynek a hivatalos hírlapban történt megjelenésétől számított 30 nap elteltével, illetve f. 6. márczius 1-től kezdve

4%-ra szállítja le.

Ennek ellenében viszont a 10%-os betéti kamat-adót, melyet az említett betétek után ez ideig az illető tőketulajdonosok viseltek, ugyancsak f. 6. márczius 1-től kezdve az egyesület magára vállalja és kijelenti, hogy a mennyiben az illető t. cz. betevők tőkeiket ezen intézkedés folytán visszavenni óhajtanák, azt minden további felmondás nélkül már most avagy márczius 1-én akadálytalanul eszközölhetik, ezen határidőn túl az alapszabályok általános határozatai lesznek ezen betétekre nézve is irányadók.

Egyszersmind közhírré teszi a «pesti hazai első takarékpénztár-egyesület», hogy mai naptól kezdve pénztárjegyeket;

8 napi felmondásra 3 %

90 napi felmondásra 3 $\frac{1}{2}$ %

mellett ad ki s ezek után a kamatadót sajátjából fizetendi.

A már forgalomban levő pénztárjegyek a f. 6. február 1-től számított azon határidőig kezdve, mely azokon, mint felmondási határidő ki van tüntetve, szintén ezen kamatlábat, tehát a

8 vagy 30 naposok 3 %

a 90 naposok pedig 3 $\frac{1}{2}$ %-kal fognak kamatoztatni.

— Budapest, 1886 január 26-án.

Az igazgatóság.

(Utánnymot nem díjazatik.)

AZ ANGOL PARLAMENT MEGNYITÁSA. — A KIRÁLYI MENET A FELSŐHÁZ FELÉ HALADVA.